

Catalunya Cristiana

40
anys

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XL | NÚM. 2090
2,90 € | 13 OCTUBRE 2019

EN PRIMER PLA (P. 8-11)

Nascuts per a la missió

El Mes Missioner
Extraordinari
convida a
revitalitzar
l'impuls
evangelitzador

Daniel María Mateos, missioner a Angola. / OMP

Memòries de
Joan Estruch,
sociòleg de
la religió

P. 36-37

25
anys

Ràdio Estel

25 anys amb tu

Freqüències

Freqüències

106.6 FM

Comarques de Barcelona: Barcelonès, Vallès Oriental, Vallès Occidental, Baix Llobregat, Anoia, Alt Penedès, Selva i Maresme

93.7 FM

Catalunya central: Bages, Osona, Solsonès, Berguedà, Segarra, Anoia, Conca de Barberà, Alt Camp i Vallès Occidental

100.6 FM

Comarques de Tarragona: Alt Camp, Conca de Barberà, Alt Penedès, Baix Penedès, Tarragonès, Garrigues, Priorat, Ribera d'Ebre i Garraf

103.4 FM

Comarques de Girona: Alt Empordà, Pla de l'Estany, Garrotxa, Gironès, Baix Empordà, Osona i Selva

90.1 FM

Tortosa: Baix Camp, Priorat, Ribera d'Ebre, Baix Ebre i Montsià

96.8 FM

El Garraf: Garraf i Baix Penedès

98.4 FM

Vic: Osona

91.5 FM

Lleida

104.4 FM

La Cerdanya

105.0 FM

La Seu d'Urgell - Terres de Ponent: Urgell, Pla d'Urgell, Alt Urgell, Noguera i Segarra

106.0 FM

Era Val d'Aran

107.5 FM

Principat d'Andorra

actualitat

Església

esports

Cultura

Solidaritat

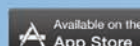
online

Radioestel.cat

a la carta

Barcelona 106.6 / Tarragona 100.6 / Girona 103.4 / Lleida 91.5 / Catalunya Central 93.7 / Vic 98.4
Tortosa 90.1 / El Garraf 96.8 / La Cerdanya 104.4 / La Seu d'Urgell 105.0 / Andorra 107.5

Scarlett McKay

Els ensenyaments d'una reforma fallida

La inauguració de curs de l'Ateneu Sant Pacià (erigit el 2015), tal com foren durant anys les de les facultats de Teologia (des de 1968) i de Filosofia (des de 1988), és l'acte acadèmic més rellevant de l'Església catòlica a Catalunya, amb la presència habitual de tots els bisbes catalans, molts superiors religiosos, autoritats acadèmiques i civils, professors, seminaristes i alumnes. En aquest context fou significatiu el gest del cardenal Omella de cedir la presidència de l'eucaristia a l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Joan Planellas, que fins al curs passat fou degà de la Facultat de Teologia de Catalunya. L'arquebisbe Planellas, que és un reconegut acadèmic, conciliar i rigorós, des del començament del seu pontificat ja va apostar per un camí més sinodal de les diòcesis que fan camí a Catalunya i de les quals Tarragona és la primada.

Especial interès desvetlla sempre la lliçó inaugural, que enguany fou a càrrec del Dr. Albert Viciano Vicente (Castelló de la Plana, 1956), patróleg i filòleg, i que va versar sobre «Arguments teològics en la controvèrsia iconoclasta dels segles VIII i IX a l'Imperi Bizantí.» El Dr. Viciano en va treure, entre d'altres, una conclusió fins a cert punt sorprenent: «La iconoclàstia fou una reforma fallida de l'Església. Els emperadors bizantins iconoclastes van

fracassar totalment en el seu projecte, perquè la reforma eclesiàstica que ells van promoure i imposar a la força no comptava amb el suport de bona part del poble cristià ni del monacat.» I prosseguí amb rotunditat: «Una clara lliçó se'n pot traure per als interessos de l'Ateneu Universitari Sant Pacià que durant tres cursos acadèmics (març de 2017, febrer de 2018 i febrer de 2019) va organitzar tres simposis internacionals sobre "Reforma i reformes de l'Església". Sempre que es vulgui tirar endavant qualsevol projecte reformador de la vida eclesial, s'ha de comptar amb el consentiment del poble fidel (*sensus fidelium*) i s'ha de dur a terme, per tant, amb una pedagogia catequèticament convincent.» Un repte que va recollir espontàniament i pública el cardenal Joan Josep Omella, que presidia l'acte i que en les seves paraules finals es va centrar precisament en la caritat pastoral. Cal dir que la lliçó del Dr. Viciano fou llargament aplaudida.

Contingut

- 03**
Editorial
- 05**
La setmana
- 06**
Opinió
- 08**
En primer pla
- 13**
Vida eclesial
- 23**
Opinió
- 24**
Anàlisi
- 28**
Carta dominical
- 30**
Bíblia
- 32**
Litúrgia
- 34**
Espai lectors
- 36**
Societat
- 41**
Cultura
- 46**
Agenda
- 47**
Des del carrer

Canonització del cardenal Newman

PÀGINA 14

18
Temps d'ordenacions

Deu anys sense el bisbe Joan Martí Alanís

PÀGINA 16

Joves voluntaris al Sud

PÀGINA 38

24
Sínode de l'Amazònia

La setmana en tuits

PARIS GRAU @PARISGRAU

Polítolleg

Tenim nou president a la Fundació Joan Maragall! David Jou pren el relleu a Josep Maria Carbonell. Molts encerts en aquesta nova tasca. «Estima molt la intel·ligència», que deia sant Agustí

CARDENAL MARTÍNEZ SISTACH @SISTACHCARDENAL

Arquebisbe emèrit de Barcelona

Les manifestacions de *Friday for future* són esperançadores. Aquests adolescents no voten, però votaran. Pensen en el seu futur en aquest planeta, i com serà?

SOR LUCÍA CARAM

@SORLUCIACARAM

Dominica de Manresa

Benvingut el nou nunci del Papa. Que la seva presència porti els aires nous de l'Esperit i de Francesc a l'Església d'Espanya. Fa falta després d'anys d'abandonament! Oficial: Bernardito Auza, nou nunci a Espanya

LA SALLE COMTAL

@LASALLECOMTAL

El Papa ha aprovat la beatificació d'un antic alumne de la nostra escola, en Joan Roig i Diggle, màrtir durant la guerra civil

Zoom

EDUARD BRUFAU

Amb motiu de la Jornada Mundial del Migrant i el Refugiad, el 29 de setembre passat, el Papa va inaugurar a la plaça de Sant Pere del Vaticà un grup escultòric singular. Es tracta d'una obra de l'artista canadenc Timothy Schmalz que representa 140 refugiats d'èpoques diferents i que s'inspira en aquestes paraules de sant Pau: «No us oblideu de practicar l'hospitalitat; gràcies a ella, alguns, sense saber-ho, van acollir àngels» (He 13,2).

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Coordinador d'informatius

Persones rellevants

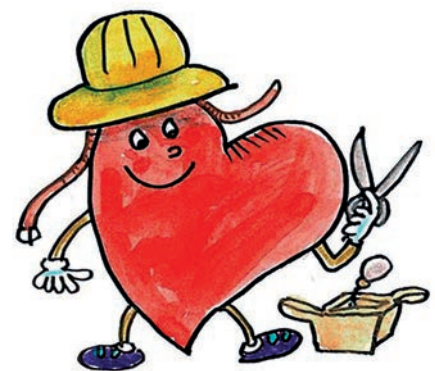
Arcadi Oliveres, Joan Rigol, Toni Comín, l'actor Ernest Villegas (que fa de Verdguer en una pel·lícula recentment estrenada a TV3) i Jordi Armadans han estat alguns dels primers personatges entrevistats, des del 3 de setembre i cada dimarts a les 20 h, en el programa *El protagonista*. Aquest nou espai, amb Mercè Raga i Joan Trias a la presentació i David García a la producció, consisteix en una completa entrevista a una persona rellevant. S'hi parla de la seva vida i la seva aportació al nostre món, alhora que s'hi inclouen intervencions d'homes i dones que coneixen el convidat, alguna cançó que li agrada i altres sorpreses.

Tot es fa des d'una proximitat que dona aire fresc a un gènere tradicional com és el de les preguntes i respostes. «La pau és un anhel i un objectiu o una perspectiva que ens aproxima a situacions de justícia, llibertat i no-violència des del respecte i la voluntat de compartir allò que necessitem per viure.» Així s'expressava el periodista, pensador i polítolleg Jordi Armadans, director de Fundipau, en l'edició del dimarts 1 d'octubre.

L'efemèride de la setmana

14 d'octubre del 1957:

a Barcelona s'inaugura l'obra benèfica de les Llars Mundet, fruit d'un mecenatge.

DES DEL MONESTIR

Als meus germans monjos

El monestir de Sant Benet de Montserrat s'ubica molt a prop de l'abadia de Santa Maria de Montserrat. A 3 km de distància anant tot xin-xano carretera avall. Els monjos, des del seu monestir, tenen cura de la basilica i de l'entorn del santuari de la Mare de Déu de Montserrat. Així doncs, tenen la responsabilitat de mantenir viu un dels espais sagrats més emblemàtics de Catalunya.

L'abadia de Santa Maria de Montserrat, a més, és un referent de la vi-

La proximitat d'una comunitat com la de Santa Maria de Montserrat és una font de riquesa humana, cultural i espiritual

FERNANDO CORDERO

Religiós dels Sagrats Cors i periodista
fernandocorderoscc@gmail.com

L'Índia és un d'aquests països revestits de màgia, diversitat de credos, saris que alegren la vista amb els seus colors, vaques sagrades que exerciten la paciència dels conductors i, també, de persones invisibles. La invisibilitat s'oculta a ulls de turistes i de ciutadans. Determinades malalties com la lepra estan erradicades oficialment, de manera que les persones que les pateixen no existeixen en informes ni registres. Com que no hi són, tampoc no arriben els recursos estatals. Els malalts s'han de buscar la vida com poden.

«Tenim feina, podem tirar endavant per nosaltres mateixes», em diu Basanti Maharana, que participa amb altres companyes en un teler al poble de Ghandipalli, on viuen

da monàstica benedictina arreu del món. Com a monja benedictina que va respondre un dia a una curiosa crida que la va portar al monestir de Sant Benet, em sento molt afortunada de poder viure i pregar a la muntanya de Montserrat i constato que la proximitat d'una comunitat com la de Santa Maria de Montserrat és una font de riquesa humana, cultural i espiritual.

El motiu d'aquest article no és altre que disculpar-me amb aquells monjos que s'hagin sentit ferits pel meu article *Una monja feminista*. En cap cas era la meva intenció menysprear la importància del servei que ens fan els monjos a casa nostra! Tots som imprescindibles per construir el Regne de Déu i sense una sincera comunió fraterna no ho podem pas fer! Em sap greu que

MONTSERRAT UNTERLÖHNER SALVAT

Monja de Sant Benet de Montserrat

les meves demandes s'hagin pogut interpretar com un rebuig cap als monjos que baixen a Sant Benet a celebrar la missa i crec que és de justícia reconèixer públicament el seu talent i agrair tot l'esforç i la bona voluntat que posen per acompanyar-nos en les eucaristies. Un esforç d'administrador fidel i prudent que de ben segur serà recompensat quan sigui l'hora i que confio no els privi d'entendre el sentit profund i sincer del meu anhel feminista.

Jo veig en la comunitat veïna de Santa Maria de Montserrat una autèntica i honesta recerca de Déu i això és molt d'agrair. I encara que a nivell personal reivindicui un major reconeixement de la dona dins l'Església, això no treu tota la meua admiració i gratitud cap aquests germans monjos i el seu treball diari.

MIRADA AL MÓN

Les més invisibles

juntament amb altres habitants, la majoria malalts de lepra. Basanti ha superat la lepra, però les articulacions li han quedat afeblides. «Mentre tingui forces continuaré lluitant», afirma convençuda.

Kamala Mallah, una altra treballadora del taller, és enèrgica amb la filosa, amb la qual elabora gases, benes i tovalloles. En aquest moment algunes dones han hagut de deixar la feina perquè els falten les forces. Noves candidates podran sumar-se en aquest projecte que

Dona i lepra resulten una combinació encara més dolorosa i exclouent

esdevé trampolí de somnis, perquè malauradament dona i lepra resulten una combinació encara més dolorosa i exclouent, una nota d'invisibilitat encara més destacada, si això fos possible.

Miraculosament, la solidaritat arriba de manera «invisible», sense que es noti gaire, com fa Ajit Baliar Singh, director de l'Institut Damià de Bhubaneswar. Cada vegada costa més accedir a ajudes.

Aquest sacerdot i altres es posen en marxa incansablement, malgrat l'acció fins i tot dels ciclons, perquè Basanti, Kamala i tantes altres persones puguin sortir del cercle de la pobresa, revestida de casta o d'imaginariis divins que no coincideixen precisament amb la promoció humana.

UN NOU LLINDAR

Donar gràcies i glòria a Déu

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

A l'entrada del poble, deu leprosos surten a l'encontre de Jesús i, de lluny, li criden: «Jesús, Mestre, apiadau-vos de nosaltres!» Una pregària feta des de la marginació física més repel·lent: malaltia contagiosa, castigada amb el rebuig social, condemnats a viure materialment fora del poble. Sobre seu, el pes de la llei. Jesús dirà a qui agraeix la seva curació: «Aixeca't i ves-te'n. La teva fe t'ha salvat!»

Estiguem atents. Jesús fa tres preguntes que van molt més enllà de la situació de marginalitat detectada en l'Evangelí. Jesús no dona la salut per rebre el reconeixement popular, sempre fàcil de suscitar, sinó per donar glòria a Déu. Espera que, del gest que els ha recuperat per a la integració social, tota persona pugui reconèixer lliurement quin és el misteri que ha entrat a la seva vida i quin gest d'acollida i d'amor li ha retornat la salut. En altres paraules, per a Jesús no n'hi ha prou d'apropar-se a la gent, tot i que reconeguin el bé que reben, sinó que han d'arribar a la comprensió del Déu que és Amor, Bona Notícia del Regne que proclama i que ja ha vingut a inaugurar amb els seus signes, entre ells el de la curació de la malaltia. Per això també dirà: «El Regne de Déu ja és enmig vostre!»

Jesús vol que aprenguem a fer el

Jesús espera de nosaltres que passem del «signe» a la «fe», que donem glòria a Déu, reconeixent allò de bo que ha fet en nosaltres

salt cap a la confiança i l'agraïment. Espera de nosaltres que passem del «signe» a la «fe», que donem glòria a Déu, reconeixent allò de bo que ha fet en nosaltres. Deu leprosos són curats i, amb tot, només un ha tornat per agrair la curació i donar glòria a Déu. Per això, Jesús pregunta: «On són els altres nou?» Valora l'agraïment de l'estranger, la glòria que dona a Déu, la fe que l'ha Salvat, mentre que els qui més podien entendre-ho han desaparegut entre la indiferència i l'oblit.

La pregunta de Jesús llegida i meditada en el context eclesial i sociocultural d'avui és molt profunda, toca la fibra de la nostra comoditat religiosa, i potser ens hem de preguntar: per què no hi són els altres? Pensem que a Jesús li agrada posar en relleu com justament són els «estrangers» els qui tenen gestos exemplars i són capaços d'una fe que sorprèn. En les paraules de Jesús hi ha una intencionalitat pedagògica que avui també és incisiva pel que fa al diàleg interreligiós, pel que fa a la nostra relació amb el món de la increença, i decisiva, com a actitud acollidora, amb aquelles persones d'altres cultures que viuen entre nosaltres. Fenòmens que no podem esquivar, als quals hem de donar resposta des de l'Evangelí i amb les actituds i la valoració que Jesús ens demana per a cada situació que se'ns presenta.

Temps de missió

El Mes Missioner Extraordinari convida a despertar la consciència missionera

Misevi

Una de les missioneres de Misevi a Angola.

ANA GONZÁLEZ
«És una oportunitat per preguntar-nos com entenem la missió “ad gentes” i com ens entenem nosaltres mateixos com a mitjans al servei d’aquesta missió»

Durant tot aquest mes d’octubre se celebra el Mes Missioner Extraordinari (MME) convocat pel papa Francesc amb motiu del centenari de la carta apostòlica *Maximum illud* de Benet XV. Francesc ha escollit com a lema per a aquest mes «Batejats i enviats: l’Església de Crist en missió en el món», per despertar la consciència de la missió *ad gentes* i reprendre amb impuls renovat l’anunci de l’Evangeli.

El director nacional de les Obres Missionals Pontificies (OMP), José M. Calderón, ens explica que aquesta iniciativa del MME «és un regal de Francesc. És una forma de fer fins i tot més patent a tota l’Església la necessitat de tenir cura de la missió».

Les diferents delegacions diocesanes viuen amb intensitat i il·lusió aquest mes, perquè, com comenta la delegada de Missions de Tarragona, Ana González, «és una oportunitat per preguntar-nos com entenem aquesta missió *ad gentes* i com ens entenem nosaltres mateixos com a mitjans al servei d’aquesta missió».

L’Església ha nascut per a la missió i la celebració d’aquest MME és una ocasió per redescobrir aquesta dimensió eclesial. Per al president dels Missioners Seglars Vicencians (Misevi) Espanya, Israel Peralta, «el MME ens sembla una idea fantàstica perquè entenem que el Papa veu les missions com una prioritat

de l’Església. Ell sempre parla d’“Església en sortida” i de la missió *ad gentes* i que mobilitzar l’Església en el sentit missioner és prioritari».

Per viure aquest mes, el papa Francesc assenyalava quatre dimensions per aprofundir-hi: la trobada personal amb Jesucrist viu a la seva Església, el testimoni, la formació missionera i la caritat missionera. El MME busca redescobrir la importància i la urgència d’aquest esperit missioner perquè, segons José M. Calderón, «cal reanimar aquest esperit missioner que hi ha hagut a l’Església i que potser avui ha anat perdent força». També Israel Peralta considera que «el potencial que l’Església tenia amb els seus missioners *ad gentes* fa uns anys s’ha vist afeblit per la manca de vocacions de llarga durada». Per a Ana González, «ara ens preguntem com a Església si són situacions missioneres els llocs on estem treballant, cap a on ens haurem de desplaçar, no tan sols geogràficament, sinó també en el nostre estil de vida, d’opcions pastorals i de treball».

Falta relleu

Espanya és un país capdavanter pel que fa a les missions: prop d’onze mil missioners espanyols estan escampats arreu del món, però el relleu no està

JOSÉ M. CALDERÓN
 «Hi ha homes i dones que viuen sense l'esperança de la salvació, sense saber-se estimats per Déu. Això ens ha de cremar!»

assegurats i sembla que s'està perdent la sensibilitat missionera, que ja no es parla «amb la mateixa il·lusió i el mateix orgull de les missions», reflexiona José M. Calderón.

L'afebliment de la consciència missionera es pot explicar per tres factors, indica el director nacional d'OMP: «El primer és la doctrina que diu que "si tots els homes se salven; per què dedicar, llavors, esforços i persones per portar Jesucrist als altres?" Això és una barbaritat! Hi ha homes i dones que viuen en aquest món sense l'esperança de la salvació, sense saber-se estimats per Déu. Això ens ha de cremar, ens ha de ferir!»

Un altre element és pensar que «si aquí també es terra de missió, per què hem d'anar a l'altra punta del planeta?», apunta Calderón. «És cert que aquí som terra de missió, però si aquest plantejament l'hagués tingut l'Església sempre, mai no s'hauria estès...» I un tercer aspecte: «Pensar que la tasca missionera de l'Església és merament social. El missioner fa obres socials, sí, però les fa per amor a Déu. Cal descobrir que la vocació missionera no és fer coses només, sinó conivir, participar de la vida de les persones intentant mostrar amb el testimoni, amb la vida, amb l'entrega, que creiem en Crist i que Crist ha vingut a ser conegut i estimat.»

Israel Peralta opina que «l'estil de vida, sobretot occidental, consumista,

ens fa perdre perspectiva sobre el món i les seves necessitats. El despreniment que implica la vida missionera, sobretot a nivell emocional, no només material, suposa una sèrie de renúncies que no tothom està disposat a assumir. Jo crec que el Papa l'encerta amb aquesta crida perquè tots comencem a tenir consciència que la missió està més viva que mai».

El repte és despertar aquesta consciència, com diu Ana González, «assumint les nostres pobreses i compartint-les, també la pobresa de vocacions i la valentia de molts laics davant de la cooperació-missió. En el grau que assumim aquesta responsabilitat missionera universal, en dependrà la qualitat de la missió diocesana. Haurem de treballar conjuntament preveres, religiosos i laics per fer efectiu el compromís de cooperació entre les Esglésies».

El missioner i la missionera del segle XXI ha de ser, afegeix la delegada de Missions de Tarragona, «un cristià compromès amb l'Església diocesana. Si l'Església, formada per tots els cristians, no és comunió fraterna no es podrà presentar davant de tots els pobles com a reflex de la comunió trinitària, exigència eficaç d'evangelització universal».

Missioners laics

Cada vegada són més els laics que es comprometen amb la missió *ad gen-*

Projecte de la delegació de Missions de Tarragona a Hondures.

OMP

Els missioners, homes i dones que entreguen la vida amb alegria.

tes. Joan Pau II, en el 25è aniversari del decret conciliar *ad gentes*, parla d'una nova consciència, ens explica Ana González: «La missió és responsabilitat de tots els cristians, de totes les diòcesis i parròquies, d'institucions i associacions eclesials. Ho notem en un notable increment de la cooperació missionera a través de grups d'animació missionera a parròquies; també han sorgit institucions i organismes que han permès als laics participar directament en la missió *ad gentes*, sense deixar de participar també en tasques catequètiques i evangelitzadores en la seva diòcesi i la participació aquests últims anys d'un voluntariat missioner que permet a joves apropiarse a la situació social dels països de missió i conèixer el compromís de l'Església en aquestes situacions.»

En aquest sentit, destaca el projecte *Esttela*, d'agermanament entre les diòcesis d'Hondures i Tarragona que mou els joves a comprometre's per un món millor.

José M. Calderón aclareix que el laic no és un substitut dels sacerdots, «el laic té un paper molt determinat i molt concret. El testimoni de vida d'un laic entregat a Jesucrist i a l'Evangeli és un testimoni preciós per a aquells llocs als quals es va a predicar perquè està predicant amb la seva vida que el laic també és cridat a ser sant, a no ser cristià de segona categoria.»

Des de la seva pròpia experiència com a missioner laic a Hondures i a Moçambic, Israel Peralta comenta que els laics «aporten diferències. Els laics estan més inserits en la vida quotidiana dels pobles en els quals treballen perquè són professionals de

diferents àrees i estan més ficats en els àmbits de les societats on es troben. En la missió són necessaris els sacerdots, els religiosos o consagrats i els laics perquè les llavors de l'Evangeli han d'impregnar diferents àmbits. Els laics ens hem de creure una miqueta això que la missió també es la nostra responsabilitat. Hem de treballar en coordinació i col·laboració, complementant-nos amb els sacerdots i les dones consagrades.»

«M'agradaria que hi hagués més formació missionera als seminaris i als noviciats, que tinguessin una formació intel·lectual més profunda en la teologia de la missió, en el sentit de la missió perquè això s'ha anat perdent i està molt diluït.» Aquest és un dels fruits que voldria que sortís d'aquest MME, desitja el director nacional de les OMP. I encara en vol més: «M'agradaria que a les parròquies, col·legis, moviments i associacions de laics hi hagués més consciència i més responsabilitat a l'hora de transmetre la tasca missionera que fan els nostres missioners, que no ho redueixin al Domund.»

El president de Mivevi España ho té molt clar: «Moltes vocacions missioneres! Aquest és el fruit que m'agradaria que sortís d'aquest mes, en especial laics.»

«Els missioners i missioneres són exemple per a tots nosaltres de lliurament generós», apunta Ana González, «ells han vençut les seves pròpies pors i egoismes confiant en el Senyor, han deixat casa seva, família i comoditat per anar on Crist els enviava com a missatgers seus». Per això, afirma amb rotunditat: «Si som capaços d'entendre que Déu té un pla de salvació per a tota la humanitat i que ens convida a ajudar-lo, serà una bona llavor.»

ISRAEL PERALTA
«El despreniment que implica la vida missionera suposa una sèrie de renúncies que no tothom està disposat a assumir»

SABER ESCOLTAR

Internet sí / internet no

Temps era temps, un estudiant va lliurar un treball escrit a l'ordinador (mentre els companys l'havien lliurat a mà) i va rebre aquest impropri del professor: «Això vostè ho ha fotocopiats d'un llibre.» Érem als inicis d'Internet. Quan Internet es va anar expandint, vaig creure que no seria mai un instrument per a mi. Ara resulta que el faig servir habitualment.

És sabut que hi ha una discussió sobre si Internet és un instrument, útil o no, per aprendre, perquè l'escola és —com la defineixen alguns— una comunitat educativa, formada pels alumnes i els professors. Què hi fa enmig d'aquesta comunitat l'electrònica? Fins i tot, es dilucida l'addicció a aquests mitjans. Alguns entesos asseveren que poden pro-

duir un baix rendiment acadèmic. Els estudiants ja tenen massa coses per distreure's. Algunes escoles han prohibit el telèfon mòbil.

Hi ha una afirmació pedagògicament clara: els alumnes han d'estar atents a tota la dinàmica de l'escola i, segons altres entesos, se'ls ha de capacitar la formació del seu pensament i del sentit crític i, per tant, la valoració de la veritat o la mentida. Això és ben cert. Un pedagog ha dit que «la tècnica porta a jugar i no a pensar» i també que «la capacitat de pensar amb autonomia, àdhuc a pensar en absolut està en perill». Cal vetllar perquè les tècniques actuals no ofeguin la personalitat. Estem en l'anomenada revolució digital.

Quan llegeixo les notícies a Internet, que es presenten fonamen-

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

talment amb majúscules i punts suspensius, sempre tinc por que m'enganyin i, de fet, m'enganyen. És massa fàcil dir: «Això és cert perquè ho he llegit en tal diari virtual.»

No s'hi val a tirar per terra els invents curiosos i eficaços de la nostra època. Els alumnes han de saber llegir i escriure, dues realitats que són d'una importància cabdal. Els ordinadors són un mitjà. Com evolucionarà la tècnica en el futur? No ho sabem, però en el món de l'ensenyament caldrà «una gran qualitat dels professors».

Hem de vetllar perquè les tècniques actuals no ofeguin la personalitat

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Deu ser lògic que, els que van llegir el meu article de la setmana passada, ara es preguntin si Jeremies va patir una depressió profunda, com reflecteixen les seves paraules, i com va aconseguir superar aquesta situació anímica.

(Torno a dir que no em refereixo a la depressió diagnosticada clínicament, i la superació de la qual correspon al tractament que indiqui un facultatiu. Jo no soc ningú per envair aquest camp.)

Jeremies, de família sacerdotal i cèlibe, va viure una vida agitada perquè, fidel a la seva missió, va resultar incòmode per a reis i potents. Finalment, va emigrar a Egipte i allà va morir anònimament, en un lloc desconegut.

Són impressionants, i a la vegada

A PROPÒSIT DE...

Valors (2)

explicació o resposta indiscutible, les paraules que en mostren la vocació, a la qual sempre va ser fidel i explicació de la seva existència. Diu així: «Senyor, m'has seduint i m'he deixat seduir; has volgut forçar-me i te n'has sortit. He estat la riota de tothom, tot el dia es burlen de mi. Sempre que parlo, he de cridar i anunciar: "Violència, destrucció!" M'has adreçat la teva paraula, i tot el dia m'insulten i m'ultratgen. Si em dic: "No hi pensaré més, no anunciaré la paraula en el seu nom", llavors ella es torna dintre meu com un foc

Si som capaços de reflexionar en silenci, percebrem l'amor que ens impregna

devorador tancat en el meu cos: he provat d'apagar-lo i no he pogut. En sento molts que mormolen... Però el Senyor és al meu costat com un guerrer poderós: els meus perseguidors ensopegaran, no podran fer res. El seu fracàs els cobrirà de vergonya, el seu deshonor no serà mai oblidat. Senyor de l'univers, tu saps si un home t'és fidel, tu penetres l'interior dels cors... Canteu al Senyor, lloeu el Senyor: ell ha salvat la vida dels pobres de les mans dels malvats» (Jr 20,7ss).

Som vius i ens preguntem quin significat, quin sentit, té la nostra existència, on som...

Si som capaços de reflexionar en silenci, percebrem l'amor que ens impregna. Cal que ens deixem estimar i que no ens espantem quan arribi el dolor, la foscor, la possibilitat o la proximitat de la mort.

Vida eclesial

Aquesta setmana ens apropem a les figures de John Henry Newman i de l'arquebisbe Joan Martí Alanís, us informem del nou cicle d'orgue de la catedral de Barcelona i coneixem les carmelites descalces de Tànger

El papa Francesc canonitza John Henry Newman el 13 d'octubre

Ens felicitem per un nou sant

Anomenat el pare «absent» del Concili Vaticà II durant i després de les sessions conciliars, el cardenal Newman era una guia segura —va afirmar d'ell Pau VI— per a tots aquells que «busquen una orientació clara i una direcció a través de les incerteses del món modern» i prefigura les reflexions teològiques i les orientacions del pensament que ressonaven abundantment en l'últim Concili Ecumènic, de tal manera que molts diuen que ell és el modern «Doctor de l'Església». El cardenal John Henry Newman és un dels nous sants que canonitza el papa Francesc el 13 d'octubre.

No podem ometre una referència a l'elecció oratoriana que el nou convertit fa, abans de tornar a Anglaterra amb el Breu de Pius IX pel qual s'institueix l'oratori i es dona poder a Newman de propagar-lo en aquesta nació en la qual feia poc s'havia reconstituït la jerarquia catòlica.

El pare Newman estimava l'oratori que havia triat i tenia un sentit profund de pertànyer a ell. «Estimo un vell de dolça mirada —va escriure ell de sant Felip—. El reconec en la seva túnica blanca, el seu somriure fàcil, l'aguda i profunda mirada, la paraula que inflamada sortia dels seus llavis quan no queia en èxtasi...» Seran significatives les seves paraules amb les quals va demanar un favor a Lleó XIII, quan li van oferir la porpra romana: «Durant trenta anys he viscut a l'oratori, en pau i felicitat. Prego a la seva Santedat no privar-me de sant Felip, el meu pare i patró, i deixar-me morir on he viscut tant de temps.»

El fundador de l'oratori anglès es col·locava en la línia dels primers deixebles de Felip Neri cridats a la dignitat cardenalícia, en la tradició de fidel adhesió que caracteritza fins i tot l'últim dels cardenals oratorians, el pare Juli Bevilacqua, de l'oratori de Brescia, qui acceptant la porpra davant la insistèn-

cia de Pau VI, va demanar i va obtenir del Papa poder continuar el seu ministeri de rector a la comunitat oratoriana de Sant Antoni, a la perifèria de Brescia.

Què hi ha, en el pare Felip, que va fascinar John Henry Newman i el va portar a triar l'oratori com a forma i mètode de la seva vida sacerdotal a l'Església catòlica? El pare Newman ho va expressar en alguns textos de gran bellesa: les «cartes» sobre la vocació oratoriana; els sermons predicats a l'església de Birmingham sobre la «missió de sant Felip Neri»; algunes oracions (entre elles les precioses *Litaniae*) compostes per demanar per la intercessió del sant amb la gràcia del qual va ser singularment enriquit.

Hi ha una cosa que creiem que sobre tota la resta va atreure Newman i que expressa en una síntesi harmoniosa tot el món interior del pare Felip: allò que es canta en el primer vers del ben conegut poe-

Retrat de Newman, de John Everett Millais.

ma-oració: *Guia'm, llum gentil*. La «bondat» del pare Felip no és només un do del seu caràcter, sinó que inclou la singular llibertat d'esperit, tan estimada per Newman, l'amor per una vida d'autèntica comunitat, autèntica però regida per lleis de discreció, el respecte pels talents de cada un, la sàvia simplicitat que fa de l'alegria de Felip «una alegria pensant», segons la bella fórmula de Goethe.

Newman havia estat educat en l'Església anglicana; als quinze anys havia experimentat una pri-

mera «conversió» espiritual que el va introduir en el camí de la perfecció evangèlica, va arribar a ser sacerdot en la seva Església i rector de St. Mary, havia fundat el Moviment d'Oxford per a l'estudi dels Pares de l'Església i la història del cristianisme antic, havia descobert en l'Església catòlica l'Església de Crist i va decidir entrar a formar-ne part el 1845 fent un pas d'enorme valor; el 1847 va rebre l'ordenació sacerdotal a Roma: una vida viscuda a la llum de la consciència formada, en el caliu de l'oració, en l'estudi incessant i en l'anunci apostòlic de la Veritat: «Profunda honestat intel·lectual, fidelitat a la consciència i a la gràcia, misericòrdia i zel sacerdotal, devoció a l'Església de Crist i amor per la seva doctrina, incondicional confiança en la Providència i obediència absoluta a la voluntat de Déu van caracteritzar —va escriure Joan Pau II en commemoració del I centenari del seu nomenament de cardenal— el geni de Newman.»

Ens felicitem per un nou sant!

El pare Newman estimava l'oratori que havia triat i tenia un sentit profund de pertànyer a ell

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Vida de fe avui

Hi ha petits racons del nostre voltant que passen desapercebuts, als quals no parem atenció perquè no els coneixem, ni tan sols els hem vist o perquè ens hi hem acostumat i ja formen part de la nostra normalitat.

Quan un puja per Fabra i Puig, passant la plaça Virrei Amat de Barcelona, es veu sorprès per un bell racó, una petita capella que per la seva imatge fa intuir que aquell edifici guarda una gran sorpresa, un tresor per al seu barri.

De vegades, cal un aniversari per tal de parar l'atenció a un lloc com aquest. Al santuari de Santa Eulàlia de Vilapicina se celebra aquest any que en fa 50 que aquesta petita comunitat va néixer com a tal, tot i que fa molts segles que aquest bell indret existeix.

Aquests dies d'octubre es pot visitar una exposició on es mostra en imatges la vida que des del santuari es genera. Podem contemplar detalls de l'edifici, tant l'exterior com l'interior. Unes parets que són testimoni de tota la vida que hi brolla des dels seus orígens al segle X passant per diferents reformes.

Res de tot el que és i fa la comunitat no tindria continuïtat ni sentit si no fos per la cura de la litúrgia que cada persona hi aporta; comparteixen al voltant de la Taula allò que es viu en el dia a dia. Recordem de manera especial les diferents celebracions de Santa Eulàlia, cada any, oferint un regal al barri i a la nostra patrona que vetlla sempre per nosaltres.

Durant aquests anys s'han generat molts grups que han donat vida a les pedres i a tots nosaltres, en fer-nos sentir acollits i estimats, tot fent vida aquell «estimeu-vos els uns als altres».

I tot això passa mentre la ciutat bull en el soroll, allà, en un petit indret del barri de Vilapicina.

ESTHER BORREGO

Tarragona

Xavier Pete Vega, periodista, filòleg i comissari de l'exposició en memòria de l'arquebisbe

«Martí Alanis va situar Andorra a les Nacions Unides»

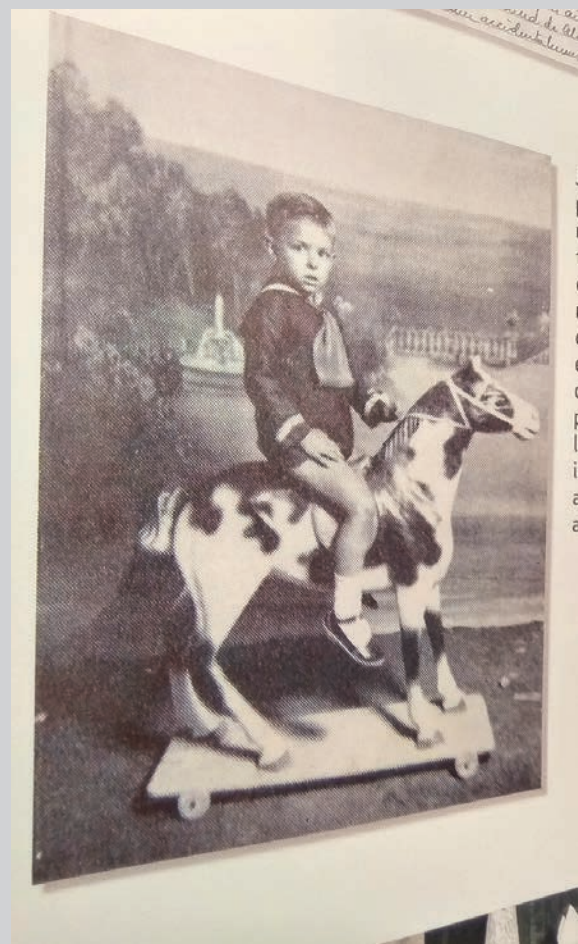
L'11 d'octubre de fa deu anys moria l'arquebisbe Joan Martí Alanis, bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra. Va néixer al Milà i va créixer a Alcover, municipis de l'Alt Camp. Xavier Pete Vega, periodista i filòleg de la Universitat Rovira i Virgili, ha impulsat i és comissari de l'exposició que s'inaugura al Museu d'Alcover el proper dia 16, dedicada a l'il·lustre milanenc.

Com va sorgir la iniciativa?

Fa anys que investigo la biografia de qui va posar nom a l'escola on vaig estudiar, al Milà, així com la del seu germà Anton, perquè ningú no se n'havia ocupat, i l'he divulgada a través de moltes plataformes (televisió, diaris, llibres, conferències...) per la meua condició d'investigador. Al poble tothom m'havia parlat de la seva infantesa viscuda al Milà i dels posteriors passos que va fer per convertir-se en cap d'Estat d'Andorra, però mai no havia pogut conèixer a fons les conseqüències dels seus actes. De totes les iniciatives, només em quedava organitzar una exposició, un format atractiu que em permet divulgar la història que he resseguit a través d'objectes personals, vídeos, fotografies de grans dimensions...

Era necessària?

La mitjana d'edat de les persones amb qui m'he entrevistat per conèixer la trajectòria de l'únic fill de l'arxidiòcesi de Tarragona que ha estat arquebisbe i cap d'Estat, aquí però també arreu del món, és d'uns 80 anys. Es pot entendre que si aquesta tasca no es feia ara resultaria impossible fer-la d'ara un temps. Es trac-

ta d'un dels personatges públics tarragonins als quals s'han dedicat menys activitats de record i anàlisi pòstumament, i crec que aquesta mancança es deu als prejudicis que es creen pel fet d'haver estat un membre destacat de l'alta clerecia.

Si va trobar pistes a l'estranger vol dir que va ser un home internacional.

Sí. Per això no podia quedar-me amb el que m'explicaven aquí a Andorra, i vaig acabar trobant testimonis al Canadà i al Japó. El bisbe va tenir un gran ressò mundial després de situar Andorra a la seu de les Nacions Unides el 1993 i pel continu contacte que va mantenir amb altres líders polítics, per la qual cosa les mirades es van centrar més en ell que en el seu germà, sobretot des del Vaticà, però també des de cercles propers a ETA, banda particularment activa durant el seu pontificat que hauria volgut controlar els passos del tarragoní per la seva condició de mandatari i el seu poder polític, tal com m'han palesat fonts de primera mà vinculades a la família Martí Alanis.

Els dos germans eren figures contraposades?

Xavier Pete Vega davant d'un dels murals de l'exposició commemorativa.

«Va ser un home de lletres i pedagog incansable, que va congeniar amb desenes de professors i alumnes, així com amb personatges poderosos del seu temps»

Un, bisbe i copríncep situat en un dels sectors més progressistes de l'Església de l'època però amb certes actituds conservadores entorn de determinades decisions, i l'altre, catedràtic i cervantista en una universitat del Canadà i Premi Nacional de Literatura. Moltes de les meves fonts em diuen que l'Anton va ser més extravertit que el seu germà Joan, però tots dos van compartir, cadascú a la seva manera, la sensibilitat ètica i l'estima per la naturalesa adquirides des de ben petits a Alcover, a la masia familiar, per part dels seus pares. Li explico una anècdota?

Vostè dirà.

Un cop van viatjar junts al Vaticà. Mentre el bisbe s'entrevistava amb el Papa, el seu germà Anton recorria els carrers de Roma a la recerca de llibreries i ampolles de *chianti* italià. En acabar, van passar per la Toscana, on el prelat va immortalitzar alguns dels paisatges d'aquell territori amb el seu pinzell.

Exposarà quadres de l'excopríncep?

Sí, i moltes coses més: entrevistes, portades de premsa, manuscrits... També hi haurà un dels

llibres de pregàries amb què preparava les homilies amb les inicials brodades a la coberta.

Vostè és jove i, per tant, està allunyat en el temps de la vida i l'obra de Martí Alanís. Què li va desfermar l'interès per aprofundir en el personatge?

La senzillesa que desprenia en els seus actes tot i tenir un càrrec polític i religiós tan rellevant durant 32 anys. Era un home que mai no va manifestar altiveses de cap mena, i això ha fet que la seva imatge s'associï, encara avui, amb aquest fet. Pensi que conduïa el seu propi Peugeot i evitava que el portessin en un BMW Sèrie 7 que tenia aparcada al garatge del Palau Episcopal de la Seu d'Urgell. Això ja diu molt de la seva personalitat. L'exercici democràtic en la política d'Andorra té la seva essència i també el seu treball silenciós, el d'un home amb una història que cal preservar en la seva justa dimensió.

És un model on polítics i eclesiàstics poden emmirallar-s'hi?

Això ho han de dir els seus deixebles. Jo només li diré que va ser un home de lletres i pedagog incansable, nodrit intel·lectualment a Salamanca, que va congeniar amb desenes de professors i alumnes, així com amb personatges poderosos del seu temps, com els excoprínceps francesos Georges Pompidou i François Mitterrand, tots dos, també, humanistes de cap a peus. Hauria d'haver-hi més representants polítics procedents de l'àmbit de les lletres.

Fins quan es podrà visitar l'exposició d'Alcover?

Fins al desembre, però volem que tingui itinerància més endavant. Creiem oportú fer extensible aquest projecte a àmbits com l'educatiu, el religiós i el polític perquè es pugui convertir en una proposta transversal i capaç d'aportar valors en múltiples direccions.

Quines altres iniciatives posaran en valor la personalitat i memòria de Joan Martí, en aquest aniversari de la seva mort?

Una conferència al Milà promoguda per l'Ajuntament, el 18 d'octubre, i una altra, el 4 de novembre, al Campus Catalunya de la URV, organitzada per professorat i personal administratiu jubilat d'aquesta institució.

Barcelona

Sis nous preveres ordenats a la Sagrada Família de Barcelona

Temps d'ordenacions

EDUARD BRUFAU
Barcelona

Al camp, la tardor és un temps de bona collita. El raïm, les figues i les magranes maduren ara perquè l'home pugui afrontar el llarg hivern que vindrà poc després. Són fruits que donen vida i conviden a l'esperança. D'una manera anàloga, les ordenacions de capellans i diaques han sovintejat aquests dies a les diòcesis catalanes: una nova fornada de servidors de Déu i dels homes que treballaran de valent en una època que es preveu força incerta per a l'Església.

El diumenge 29 de setembre va tenir lloc a la basílica de la Sagrada Família de Barcelona l'ordenació de sis sacerdots. El temple d'Antoni Gaudí es va omplir de milers de fidels per veure com eren ordenats Carlos Bosch, Alberto Para, Pablo Pich-Aguilera, Antoni Vidal, Carlos Pérez i Agustí Vives. La celebració va ser presidida per l'arquebisbe de Barcelona, cardenal Joan Josep Omella, i concelebrada pels dos bisbes auxiliars, Mons. Sergi Gordo i Mons. Antoni Vadell, i per desenes de preveres. En l'homilia l'arquebisbe es va fer ressò de l'evangeli del dia (la paràbola del pobre Llätzer i el ric Epuló) i va posar èmfasi en la humilitat del cristià: «Tots som Llätzer.» També va parafrasejar sant Joan Maria Vianney, patró dels capellans, per afirmar que «un cristià, un prevere, un diaca, és un pobre que tot ho espera de Déu».

Servir Déu i els germans

Adreçant-se directament als ordenats, el cardenal Omella va dir que el sacerdot ha de ser humil i fidel per poder transmetre l'amor de Déu, i servir-lo a ell i els germans: «Tant de bo sapiguem tots nosaltres treballar amb generositat, sense perdre l'alegria, sense mirar el resultat, sent fidels a qui ens ha cridat i sent fidels a la comunitat a la qual hem estat enviats. L'important no són els resultats, sinó arribar a ser missatgers de l'esperit: amor, pau, paciència, benvolença, bondat i fidelitat.»

Fotos: Pep Daudé /
Basílica Sagrada Família

Ordenacions a Girona i Tortosa

El diumenge 29 de setembre hi va haver ordenacions a dues diòcesis catalanes més. A la catedral de Girona el bisbe Francesc Pardo va ordenar dos diaques, Antoni Coll, com a pas previ al presbiterat, destinat a la parròquia de Sant Esteve de Caldes de Malavella, i Andreu Soler, com a diaca permanent que serveix a diverses parròquies d'Olot. D'altra banda a la catedral de Tortosa va tenir lloc l'ordenació sacerdotal de Jesús Cid per part de Mons. Enrique Benavent. El nou capellà tortosí, destinat a Sant Antoni de Roquetes, és vidu i pare de dos fills, i durant anys ja havia servit l'Església com a diaca.

En declaracions a Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana*, dos dels ordenats han explicat breument el seu camí cap al sacerdoci. Antoni Vidal, de 25 anys, es va començar a plantejar la vocació «quan tenia uns 17 anys, estudiava el batxillerat i freqüentava una parròquia, on vaig poder veure l'exemple dels mossens. Llavors em vaig plantejar que Déu m'estava cridant a aquest ministeri de fer més proper Jesús a tothom. Aquest moment ja ha arribat i tinc moltes ganes de servir Déu i els germans amb el que ell vulgui».

Un altre dels ordenats, Alberto Para, arriba al sacerdoci amb tota una trajectòria prèvia dins de l'Església: «A l'adolescència vaig tenir clar que Jesús seria el centre de la meua vida, però no va ser fins als 30 que vaig concretar la vocació cristiana com a religiós dels Sagrats Cors. Als 40, quan estava discernint la vocació sacerdotal dins de la congregació, vaig sentir una crida a la vida sacerdotal diocesana. El ministeri no deixa de fer-me una mica de respecte, i confio que la Mare de Déu, el sant rector d'Ars i sant Damià de Molokai m'ajudin a ser fidel a la voluntat de Déu. Ara em sento que finalment estic donant la resposta a la vocació que Déu tenia pensada per a mi, i això em fa molt feliç.»

Barcelona

Comença el 30è Cicle d'Orgue de la Catedral de Barcelona

Batecs celestials

MAC

«L'orgue de la catedral de Barcelona i el seu festival duen a terme un paper fonamental en la difusió de la música per a orgue. Mantenen viu un esperit, un coneixement, un repertori i un patrimoni extraordinaris.» Són paraules de Juan de la Rubia, organista titular de la basílica de la Sagrada Família i director artístic del Cicle d'Orgue de la Catedral de Barcelona, en la presentació de la 30a edició d'aquest rellevant esdeveniment cultural.

Els concerts —d'octubre del 2019 a maig del 2020— tindran lloc els tercers dimecres de cada mes, de vuit a nou del vespre. L'entrada és gratuïta. El primer dels vuit concerts que conformen el cicle es farà el proper 16 d'octubre, a càrrec de Daniel Oyarzabal, organista principal de l'Orquestra Nacional d'Espanya.

Mn. Josep Serra, prefecte de Música de la catedral de Barcelona, explicava a l'esmentat acte que «fa trenta anys que es va posar en marxa un cicle de concerts a la catedral sota la gestió de l'empresa Euroconcert». I afegia: «Fa vuit anys, la catedral de Barcelona va assumir-ne l'organització per tal de donar continuïtat a aquestes vetllades musicals que han esdevingut una cita ineludible per als

Catedral de Barcelona

L'orgue, del segle XVI, és dels més importants de Catalunya.

amants de la música d'orgue.» L'orgue de la catedral de Barcelona és un dels més importants de Catalunya. Construït al segle XVI, compta amb 4.013 tubs i 57 registres. Després de nombroses reformes, va ser restaurat l'any 1994 per l'orguener Gabriel Blancafort. «Fa un parell de mesos, aquest instrument privilegiat ha estat objecte d'una operació de neteja, reharmonització i manteniment dels mecanismes. Ara es troba en un estat òptim per començar el festival», assegura Juan de la Rubia.

«Tot coincidint amb la 30a edició del Cicle d'Orgue de la Catedral de Barcelona —afirmava Mn. Serra—, iniciem una nova etapa per donar a

conèixer el nostre patrimoni cultural i musical.» Així mateix, De la Rubia informava que «el cicle inclourà programes amb repertoris ben diversos, des dels més clàssics fins als més innovadors; volem obrir-nos a nous públics».

El 20 de novembre tindrà lloc el segon concert del cicle, a càrrec de «tota una institució en el món de l'orgue», la veterana concertista Montserrat Torrent, catedrática emèrita del Conservatori de Barcelona.

El darrer concert de l'any serà el 18 de desembre, amb l'actuació de l'organista Marc Díaz i el trompetista Sergi Marquillas, «una combinació fantàstica des del punt de vista sonor», assenyalava Juan de la Rubia.

Els concerts per a l'any 2020 seran els següents: el 15 de gener, amb Martin Baker, organista titular de la catedral catòlica de Westminster (Londres); el 19 de febrer, amb Joan Seguí, guanyador del premi Primer Palau el 2018, del Palau de la Música Catalana; el 18 de març, amb Andrés Cea, catedrático d'orgue del Conservatori de Sevilla; el 15 d'abril, amb Eugenio Maria Fagiani, organista de l'Orquestra Simfònica de Milà, i el 20 de maig, amb Valentin Fheodoroff, que va obtenir el segon premi del Concurs Internacional Beethoven de Viena el 2013.

El cicle oferirà vuit concerts, d'octubre del 2019 a maig del 2020

GIORGIO CHEVALLARD
Tànger

Gna. Estefanía de Jesús, carmelita descalça de Tànger

«“Ser-hi” és la nostra missió aquí»

El mes de maig passat, amb onze companys d'Ajuda a l'Església Necessitada (ACN), vam viatjar al Marroc, un mes després de la visita del Papa, i vam poder conèixer moltes realitats eclesials. Vaser especialment significativa la trobada amb les carmelites descalces de Tànger: una comunitat contemplativa de deu germanes (de nou nacionalitats diferents i quatre continents) en un país on està prohibit parlar de Crist. Estan agraïdes a ACN per l'ascensor que els permet pujar per resar totes plegades a la capella del primer pis.

Què hi fa, un convent carmelita a Tànger?

«Ser-hi» és la nostra missió aquí. Donar testimoni en aquest país, on les paraules no es poden dir. El nostre ser contemplatives és com el de les altres: el que canvia és el context. Estem cridades a aquella puresa de cor que permet reconèixer la presència de Déu, que es manifesta segons els seus criteris, també enmig dels nostres germans musulmans. Demanem que Déu ens purifiqui per ser capaces de reconèixe'l en els nostres germans. Desitgem que tothom conegui Jesús, la nostra alegria i plenitud; per això hem de ser testimonis creïbles d'un amor que no coneix barreres. Déu farà la resta, segons el seu temps, que no és el nostre. Em comprenen més en la meua vocació els musulmans aquí que la gent del meu país. Allí molts pensen que és inútil viure només per resar, sense tenir poder, ni diners. De vegades la gent

pregunta: quants batejos, quantes primeres comunions? Però l'Evangeli va per altres camins. La vida dels cristians aquí és sovint l'únic Evangeli que poden llegir.

Què va suposar la visita del Papa?

Vam participar com a comunitat en la trobada amb el Papa a la catedral de Rabat per fer visible la nostra pertinença a aquesta petita Església: som un «petit ramat» que és realment una família. Una alegria reunir-nos amb sacerdots i religiosos (entre ells dues comunitats contemplatives més, les clarisses de Casablanca i els trapencs de Midelt, on viu el P. Jean Pierre Schumacher, únic supervivent del monestir de Tibhirine). Francesc ens va dir que les vies de la missió no passen pel proselitisme... Va insistir molt en el diàleg: «Un diàleg de salvació i amistat que es fa intercessió per al poble que ens ha estat confiat.» Aquesta és la raó de la nostra presència al Marroc, com a Església i com a carmelites. Va dir: «El problema no és ser pocs: ho seria ser insignificants.» El Papa ens va fer experimentar encara més la bellesa de ser part d'una gran família.

Com són les relacions amb els musulmans?

Simples i fraternals. Respecten molt l'hàbit religiós. Els germans musulmans aprecien la nostra vida, totalment entregada a Déu, encara que no aconsegueixen entendre fins al fons la nostra elecció. Són un poble profundament religiós, valoren tot el que es refereix a

«Els migrants ens ajuden a continuar “despertes”, a no acomodar-nos en les nostres seguretats»

Foto: L'autor de l'entrevista amb la Gna. Estefanía de Jesús.

Déu. Els treballadors musulmans que treballen per ampliar la nostra seu diuen: «Aquesta és la casa de Déu i cal fer-la bé.» És misteriosa la relació que ens uneix: ens estimen molt, ens demanen benedicció. Quan érem tan poquetes que semblava que la comunitat podia arribar a extingir-se ens suggeriren: «Germanes, busqueu per internet noves germanes, això no es pot acabar...» «El món no se sosté si vosaltres no hi sou», «sou les nostres germanes».

Com és la vida de la germana Estefanía?

Soc una «misericordiada», com diria el Papa. Dediquem el temps a l'oració comunitària i personal, a estones de vida en comú (recrea-

cions i àpats) i al treball. Viure tot això a Tànger pressuposa una obertura al món musulmà que ens ha acollit. Déu parla de moltes maneres, també en el silenci, però pot parlar només quan callen els nostres sorolls interiors. La nostra vida és fecunda en la mesura en què «vessa», com el perfum de la unció de Betània. En termes d'«eficiència humana» sembla que no fem res; humanament és un malbaratament sense sentit: però l'Amor té altres comptes. No és fàcil per a nosaltres viure aquesta realitat: sempre estem temptades de sentir-nos útils quan podem «fer» alguna cosa, quan només se'ns demana ser autèntiques en la resposta d'amor. L'essencial és que responguem amb amor al seu amor, i deixem que Déu reparteixi aquest amor en l'Església i en el món.

El problema dels migrants és dramàtic.

El Papa ens demana a tots acollir, protegir, promoure, integrar. Quatre actituds que se'ns demanen en la nostra relació amb els migrants. A Tànger vivim amb molt de patiment el drama dels migrants: molts passen per casa nostra per demanar menjar i ens ajuden a continuar «despertes», a no acomodar-nos en les nostres seguretats oblidant el dolor dels altres. Tots ells són Jesús que ens convida a sortir de nosaltres mateixes i obrir-nos als germans.

Per què vostè és tan feliç?

Perquè Déu m'estima i m'estima sempre, passi el que passi. No necessito ser «algú» diferent, ni complir bé els meus «deures». El seu amor em precedeix i em sosté, perquè soc única als seus ulls, perquè Ell em va voler així com soc. I, així com soc, m'estima. Aquesta és la meva felicitat, sentir-me portada de la mà de Jesús. El Papa ens va dir a Rabat: «Continueu sent signe de l'abraçada i del cor del Pare.» El pare Simeón a l'eucaristia ens convida a tots: «Sigueu el cor de Crist en aquest món.» Veritables apòstols; és a dir, enviats.

SIGNES D'AVUI

El descuit de les coses evidents

C. S. Lewis, que va néixer a Belfast i va ser professor de la Universitat d'Oxford, és l'autor del llibre *The Devil's Tactics* («L'estratègia del dimoni»). En ell, un dimoni experimentat instrueix un dimoni jove per proporcionar-li maneres d'atraure els cristians al seu terreny. Li diu: «Procura que s'interessin per les coses altes o per les més baixes... El resultat és el mateix. Assegura't que no s'interessin mai pel que sembla evident.» L'expressió «els extrems es toquen» es pot aplicar també aquí, tot i que a primera vista no ho sembli. Què tenen en comú les coses més altes amb les coses més baixes? Semblen totalment contraposades. No obstant això, totes dues s'allunyen de la realitat senzilla de la vida. A unes els falta el tren d'aterratge. A les altres,

VICTÒRIA MOLINS, *s.t.j.*
viquimolins70@gmail.com

Els diaris parlen de la disminució del nombre de MENES, Menors No Acompanyats, que vaguen pels nostres carrers. També és notícia la compensació econòmica que s'ha donat al Marroc perquè no en deixin sortir tants.

Normalment les notícies parlen de xifres, de quantitats. Els que formem part de la vida quotidiana d'aquestes persones i els coneixem un per un en sabem alguna cosa més, i ens preocupen altres coses a part dels problemes veritablement importants com la seguretat ciutadana. Un problema que jo acostumo a dir que és efecte, però que el més fort n'és la causa: els menors mateixos, per la seva situació de vulnerabilitat.

Realment l'acció policial ha fet la seva tasca i una de les conseqüències, per exemple, és que la presó de

les ales per volar. Totes dues oblidem els detalls de la vida quotidiana.

Dos exemples clars en aquesta línia. Jesús, a petició de Jaire cap de la sinagoga, acudeix a la casa on la seva filla s'està morint (Lc 8). Quan hi arriba, ja ha mort i tots ploren i fan planys per ella desconsoladament. Jesús fa fora tothom de l'habitació, només es queda amb els pares de la noia i tres deixebles seus. Diu a la noia: «Noia, aixeca't.» Quan ella s'aixeca, els pares no se'n saben avenir i tothom veu visions. Situació sublim,

Una vida espiritual requereix no deixar-se arrossegar per la negligència de les coses evidents

FINESTRA A LA VIDA

A la recerca d'una mare

menors de Quatre Camins ha rebut un bon nombre dels nois que el curs passat rondaven pel nostre hospital de campanya de Santa Anna.

Els que em llegiu cada setmana, sabeu que a mi m'agrada parlar de casos, d'esdeveniments concrets que formen, dia rere dia i persona a persona, l'entramat de la vida i de la història. I ara m'agradaria preguntar, a cadascun dels lectors, què sentirien si haguessin viscut el que jo vaig viure fa uns dies.

Arribava a la porta de Santa Anna i un noi de catorze anys, que hi té vetada l'entrada perquè és menor, se'm va acostar per fer-me una abraçada i després, durant una estona, va recolzar el cap al meu pit i em va dir: «Busca'm una mare.»

Sense paraules. Li vaig preguntar per la seva família. La seva mare va morir fa uns anys, el pare no el

seguida d'una alegria immensa. Jesús també indica als pares de la noia que li donin menjar. Evident, oi? Aquests detalls bàsics i evidents s'acostumen a oblidar massa sovint. Un altre exemple. Quan Maria, la mare de Jesús, va amb el seu fill a les noces de Canà, podia haver dialogat sobre la teologia del matrimoni a la llum de les escriptures. No obstant això, intervé per un detall: «No tenen vi» (Jn 2,3).

Una vida humana i espiritual profunda requereix prestar atenció als detalls de la vida quotidiana i no deixar-se arrossegar per la negligència de les coses evidents. Aquest és un termòmetre infal·lible sobre les nostres relacions (matrimonials, familiars, comunitàries, eclesials, laborals...).

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

vol a casa i ell enyora la vida que va deixar enrere allà al Marroc fa uns mesos.

Segurament, aquest noi, si té una oportunitat, s'aprofitarà d'una distracció aliena i farà algun petit robatori: un mòbil, una cartera... Potser serà protagonista d'algun aldarull. I realment això crearà problemes en la societat i la gent tindrà sentiments de rebuig cap a aquest col·lectiu. Però jo pregunto: què sentiríeu si un d'aquests nois se us acosta i us fa una petició com la que em va fer a mi?

Què sentiríeu si un d'aquests nois se us acosta i us fa una petició com la que em va fer a mi?

**El Sínode de l'Amazònia fa un toc
d'atenció a tota l'Església universal**

Incendis forestals

Visió aèria de l'Amazònia boliviana durant els incendis.

Durant el mes d'agost passat, nombroses imatges d'incendis ens van impactar la retina i, segurament, el cor.

Com van assenyalar els bisbes d'Amèrica Llatina i el Carib en la nota del 22 d'agost: «Els terribles incendis que han consumit grans proporcions de la flora i la fauna d'Alaska, Groenlàndia, Sibèria, les illes Canàries i, de manera particular de l'Amazònia» ens porten a comprendre «la gravetat d'aquesta tragèdia que no només és d'impacte local, o regional, sinó de proporcions planetàries».

En aquest context podem re-

cordar el número 54 de l'*Instrumentum laboris* de l'Assemblea Especial del Sínode dels Bisbes per a la Regió Panamazònica, que s'està celebrant a Roma, quan afirma: «La tala massiva d'arbres, l'extermi del bosc tropical per incendis forestals intencionats, l'expansió de la frontera agrícola i els monocultius són causa dels actuals desequilibris regionals del clima, amb efectes evidents en el clima global, amb dimensions planetàries tals com les grans sequeres i inundacions cada cop més freqüents.»

Els incendis són un flagell mortífer que es propaga per tot arreu. No es limiten al territori amazònic. Per exemple, en un sol dia d'aquest mes d'agost hi havia 7.000 incendis actius a Angola i 3.000 a la República Democràtica del Congo. És cert que cada situació és diferent i que el nombre de focs no és l'únic indicador a considerar; però també és cert que hem de mantenir una mirada global a fenòmens planetaris

i complexos que afecten greument les poblacions locals.

«Agricultura itinerant»

De vegades es relacionen els incendis forestals de la selva amazònica o dels boscos tropicals amb l'anomenada «agricultura de tala i crema». Tal vegada seria millor referir-se a aquest sistema com a «agricultura itinerant», perquè la clau està a cultivar una zona durant un cert temps i traslladar-la després a una altra regió, de manera que el sòl es pugui regenerar naturalment. Encara que hi ha cert debat sobre

Hem de mantenir una mirada global a fenòmens planetaris i complexos que afecten greument les poblacions locals

El model actual, que depèn del consum massiu de combustible fòssil, no és sostenible

l'eficiència energètica d'aquest sistema i de la seva capacitat de fixar nutrients com el nitrogen i el carboni, és evident que es tracta d'una agricultura sostenible, que fa centenars d'anys que es practica en aquesta zona. Per descomptat, aquesta agricultura provoca incendis —petits i controlats— a la selva, però ara estem parlant d'una altra qüestió i d'una altra magnitud.

El panorama canvia amb la irrupció de l'agroindústria i l'increment progressiu dels monocultius per a l'exportació, que requereixen espais cada cop mes amplis i estables. Es tracta d'un element preocupant. Així, el papa Francesc ha cridat l'atenció sobre el fet que el canvi climàtic i l'escalfament global es veuen agreujats per «l'augment a la pràctica del canvi d'usos del sòl, principalment la desforestació per a l'agricultura» (*Laudato Si*, n. 23). Afegeix la mateixa encíclica: «El reemplaçament de la flora silvestre per àrees repoblades amb arbres, que generalment són monocultius, tampoc no sol ser objecte d'una anàlisi adequada. Perquè pot afectar greument una biodiversitat

que no és albergada per les noves espècies que s'hi implanten» (n. 39).

D'aquesta manera, el que sembla una mesura que augmenta la producció agrícola camina en realitat cap a un model insostenible en el temps, i que no sempre respon a les necessitats d'alimentació de la població. Convé recordar, en aquest sentit, la vigorosa advertència de Sa Santedat pel que fa als riscos del paradigma tecnocràtic: «La política no ha de sotmetre's a l'economia i aquesta no ha de sotmetre's als dictàmens i al paradigma eficientista de la tecnocràcia. Avui, pensant en el bé comú, necessitem imperiosament que la política i l'economia, en diàleg, es col·loquin decididament al servei de la vida, especialment de la vida humana» (*Laudato Si*, n. 189).

Repercussions globals

És clar, per tant, que els incendis forestals tenen repercussions globals i susciten preocupació i desassossec per tot arreu. De fet, també a les nostres latituds n'hem sofert dolorosament les urpades.

Paisatge desolat de l'Amazònia peruana després dels focs.

M. Eugènia Lloris

Les flames han provocat que moltes persones hagin perdut éssers estimats i béns diversos.

Demanem al bon Déu que tots creixem en responsabilitat, tenint cura de la creació amb clarividència i atenció

Una pregunta, doncs, ha d'assaltar-nos: què hi podem fer? En un pla més proper, convé extreure les precaucions per prevenir incendis, donar suport a les mesures de gestió forestal sostenible i combatre els qui provoquen els incendis o pretenen sense escrúpols aprofitar-se'n. En un segon nivell se situa la presa de consciència del fet que el model actual, que depèn del consum massiu de combustible fòssil, no és sostenible i en certa mesura està darrere d'aquesta problemàtica concreta dels incendis. Finalment, farem bé de parar atenció al que el Sínode sobre l'Amazònia ens pot aportar i acollir-ne les propostes i demandes, també pel que fa a aquesta qüestió.

El Sínode ofereix una oportunitat i fa una crida d'atenció a total l'Església universal, que hem d'acompanyar amb la nostra oració. Quan

el Senyor Jesús va exclamar: «He vingut a calar foc a la terra, i com voldria que ja estigués encesa!» (Lc 12,49), no es referia als incendis forestals, com és obvi. Indicava, més aviat, la seva passió per implantar el Regne de Déu, regne de justícia i de pau per a tota la humanitat i per a tota la creació. Hi estem convidats, juntament amb els nostres germans de l'Amazònia i amb tots els que recentment han estat víctimes del foc, han perdut éssers estimats, propietats i cases, treball i esforç per causa de flames descontrolades i cruels, no pas poques vegades també intencionades. Demanem al bon Déu que no es repeteixin aquests escenaris que engendren desesperació i amargor, i que tots creixem en responsabilitat, tenint cura de la creació amb clarividència i atenció.

«**E**stimats fills, avui us convido a pregar per les meves intencions per tal que jo us pugui ajudar. Fillets, reseu el Rosari i mediteu-ne els misteris, perquè també vosaltres en la vostra vida travesseu alegries i tristeses. D'aquesta manera transformeu els misteris de la vostra vida, perquè la vida és un misteri fins que no la poseu a les mans de Déu. També vosaltres, fills, esteu cridats a testimoniar vivint l'amor amb què Déu us abraça dia rere dia amb la meua presència. Per això, estigueu oberts i pregueu amb el cor en la fe. Gràcies per haver respost a la meua crida.»

Missatge de la Reina de la Pau, 25 de setembre de 2019

Comandes de llibres: afpersona@gmail.com - Tel. 629 792 849 / 676 059 594 / 609 283 706
www.mensajerosdelareinadelapaz.org www.virgendemedjugorje.org www.adadp.es

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Amb vosaltres, cristià. Per a vosaltres, pastor

Molt estimats, aquests dies d'octubre tenen lloc alguns canvis de rector en algunes de les nostres parròquies. He pogut comprovar la seva extrema generositat i disponibilitat, amb una tasca sovint feta en solitari, poc entesa o valorada i, a voltes, curulla de dificultats. Sobre el capellà, qui és i què ha de fer, tothom hi entén. Especialment quan es diu què hauria de fer i no fa. Tothom en sap. Potser és normal, ja que el seu servei afecta a tots. Però passa que si parla molt de Déu, és «espiritualista»; si parla dels pobres o de fets actuals, «fa política».

Seria convenient que els cristians —i també els mateixos mossens— tinguéssim clara la identitat del ministeri ordenat. Per aclarir-la bé, hem de situar la missió del mossèn en el conjunt del poble de Déu. En aquest punt no podem fer el nostre «caprici».

En primer lloc, hem de parlar de la vocació bàsica de tots els cristians. Totes les vocacions especials tenen la base en la condició de batejats. Som «iguals en la dignitat», tots som fills de Déu, tots deixebles de Jesús, tots cridats a ser sants. Tenim la mateixa dignitat, però no la mateixa funció. En canvi, la santedat a la qual som cridats, sí que és la mateixa. El Concili Vaticà II descriu així l'acció de la Santíssima Trinitat en nosaltres: «L'Esperit ens impulsa a fer cas de la crida de Déu, a obeir i adorar el Pare, fent-nos seguidors de Jesús pobre, humil i carregat amb la creu» (*Lumen gentium*, 41). La missió també és única: fer viu l'evangeli en el món. Això no ho fem isoladament, sinó en la comunitat dels germans i germanes. També els pastors troben la santedat

formant part del poble i servint aquest poble sant de Déu.

Bisbes i capellans no som successors de Crist, sinó dels seus Apòstols. El sacerdoci dels pastors sorgeix de l'Església i està al servei de l'Església. Els pastors, doncs, no deixen de ser simples cristians quan són posats al davant de l'Església. Sant Agustí va saber-ho explicar amb elegància i claredat: «Jo, bisbe vostre? Quina por! Penso aleshores: tu ets amb ells, i això em consola. Per a vosaltres soc el bisbe; amb vosaltres, soc cristià. Bisbe, nom de la càrrega; cristià, nom de la gràcia. En el bisbe, el perill; en el cristià, la salvació» (*Sermó 340,1*).

Ser bisbe li causa temor, diu sant Agustí. Tan sovint que diu Jesús: «No tingueu por!» Però la feblesa, el poc encert, o el pecat mateix, acompanyen els Apòstols i pastors de l'Església, fins i tot després d'haver seguit el Senyor i optat per l'evangeli. La incoherència o el pecat dels pastors no s'ha d'excusar, ni ens ha de deixar indiferents. Amb tot, pot ser utilitzada i manipulada, és arma que pot fer mal, ja que porta a pensar que el cristianisme viscut és una quimera, que no és una opció vertadera. El mossèn, o el bisbe, no és un superman, ni un «súper cristià». Però, enmig dels altres deixebles, és com el despertador que vetlla i va al davant: «Vetlla sobre tu mateix i sobre el ramat», diu sant Pau a Timoteu (1Tm 4,16). És com el qui porta la torxa encesa i passa el foc a les altres torxes fumejants o apagades. Però la seva ha d'estar ben encesa, perquè, altrament, no passa la llum.

Vetllem pels nostres mossens i per les vocacions sacerdotals!

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Colors de tardor

Vermells, daurats, marrons, grocs, taronges, ocres o sienes. La increïble i inesgotable paleta de colors de la tardor, amb matisos que no existeixen en cap altra època, és una demostració més que la natura és una obra de Déu. La tardor és sens dubte una de les estacions més fascinants de l'any.

Sentir aire fresc després de tantes setmanes de calor és una gran joia! Un vent que bressola les fulles dels arbres i les fa ballar, un vent fresc que ens recorda que l'Esperit Sant ens acompanya i que ens diu suaument a cau d'orella que Jesús ens estima amb bogeria. I és que també en la nostra vida espiritual, aquest és un temps per deixar que el buf d'aire fresc de Déu inundi les nostres vides.

Si a la primavera mirem més a la terra, a la tardor dirigim la mirada cap amunt. La natura ens regala un festival de cels rogencs amb els reflexos de la llum i tons càlids que cobreixen primer les fulles dels arbres i després el sòl, per convertir-se en humus fèrtil del qual tornarà a brollar la vida. La tardor és

temps de renovació, de distanciament i de depuració, representa la necessitat de «deixar anar» velles actituds, relacions marcides i idees caduques. És com si Déu tornés a la terra les fulles que a la primavera va lliurar als arbres. Deixem caure les fulles de l'ànima, deixem-ho tot, deixem que mori el passat, tot allò que és superflu i deixem espai a tot allò que és nou.

Igual que la natura, nosaltres també podem desvincular-nos de tot allò que ja no dona fruit per, així, poder caminar més lleugers. La tardor ens recorda que l'art de viure és canviar les fulles sense perdre les arrels. Perquè, encara que caiguin, l'arbre segueix dret. En altres ocasions, ens cal canviar el color de la nostra vida, donar-li un to més càlid o apassionat per, d'aquesta manera, permetre que Déu ens renovi i ens prepari, després de l'hivern, per a una nova primavera espiritual. Amb el pas de les estacions no només canvia la natura que ens envolta, també es transforma la nostra existència. Canvia la temperatura, la nostra roba, la nostra rutina, can-

vien els nostres hàbits. Fins i tot, canvia la nostra relació amb Déu, tenim més temps per estar amb Ell. Aprofitem-ho. Deixem-nos estimar. És temps de recollir-nos per renéixer. De mirar cap endins, de fer balanç. De recollir la collita, la nostra collita. ¡Que generós que és Déu amb nosaltres, quantes coses que ens dona! És temps de maduració i de culminació, d'escampar i de sembrar llavors, que donaran fruit l'any vinent.

El papa Francesc diu textualment: «Ens farà bé no oblidar-nos que també nosaltres som sembradors. Déu sembra llavors bones i també aquí podem preguntar-nos: quin tipus de llavor surt del nostre cor i de la nostra boca?» (Paraules del Sant Pare prèvies a la pregària de l'Àngelus, diumenge 13 de juliol de 2014). Per als cristians és temps de sembrar esperança, de sembrar amor, de sembrar pau i fraternitat. I, per descomptat, és temps de sembrar la paraula de Déu i agrair-li tots els fruits que ens ofereix. Benvolguts germans, feliç i fructífera tardor a tots.

COMENTARI DE LA PARAULA

Tan sols aquest estranger ha tornat enrere per donar glòria a Déu? És que era samarità

GLÒRIA MONÉS

En els evangelis trobem sovint personatges que presenten algun handicap, com cecs, coixos, sords, muts, leprosos, personatges que nosaltres solem considerar com si tinguessin defectes físics, però que serveixen als evangelistes per descriure tota mena de situacions de marginalitat. Jesús, com havia fet el seu homònim Josuè quan travessa el Jordà amb l'arca de l'aliança, «s'ha posat a travessar entre Samaria i Galilea», una travessia que no fa sentit si s'entén en sentit literal. Però, en comptes de conquerir la terra promesa, s'encamina a Jerusalem per enfrontar-se amb la institució jueva. Quan anava a entrar en certa aldea, on hi havia deu individus leprosos, aquests es van parar un tros lluny i es van posar a cridar: «¡Jesús, cabdill, tingues compassió de nosaltres!» No s'adrecen a ell com a mestre, sinó com a cabdill de la sedició que havien plantejat fer, però que la institució central havia avortat titllant-los de leprosos, a fi que ningú se'ls acostés, i postergant-los en una aldea que es troba a

cavall de Samaria i Galilea. Tots deu són leprosos, però tan sols un d'ells resultarà que és samarità. Jesús no farà cap cas del seu crit estentori; al contrari, per pròpia iniciativa ha resolt d'entrar-hi, saltant-se les prohibicions de la Llei. Tot just veure'ls, els diu amb veu imperativa: «¡Consideredu-vos perfectament guarits! Aneu i mostreu-vos vosaltres mateixos als sacerdots.» Jesús no creu en la Llei del pur i l'impur i vol que també els deu leprosos prenguin consciència que ningú no els pot marginar per motius legals. El fet és que tan sols el samarità reaccionà, en adonar-se que havia quedat pur, i tornà enrere prostrant-se davant d'ell. Jesús es pregunta on són els altres nou i es dol que tan sols l'estranger hagués tornat enrere per donar glòria a Déu. Tot seguit el reincorpora al grup de deixebles, del qual mai no s'hauria d'haver allunyat: «Aixeca't i ves-te'n, que la teva fe t'ha salvat.»

JOSEP RIUS-CAMPS
Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART
Claretia i biblista

Hi va haver tensions a la primera comunitat apostòlica?

I tant, com a totes les famílies! En trobem exemples concrets als evangelis i als Fets dels Apòstols, i també podríem trobar cites de sant Pau. Amb dos exemples en tindrem prou: a l'evangeli de Marc (Mc 10,35-45) se'ns explica com Jaume i Joan demanen a Jesús «de seure amb tu a la teva glòria l'un a la teva dreta i l'altre a la teva esquerra» i com això provoca l'enuig de la resta de deixebles: «Quan els altres deu ho sentiren, es van indignar contra Jaume i Joan.» Aquí el conflicte ve per l'ansia de domini. Però Jesús va contra la jerarquia de poder, i ell mateix testimonia que l'important és no imposar, sinó servir.

Un altre moment encara més delicat va tenir lloc durant el Concili de Jerusalem (Ac 15,1-12). El motiu era si s'havia d'obligar els convertits al cristianisme que venien del paganisme a observar la llei jueva (prohibició de menjar porc, circumcisió...): «Això va provocar un conflicte i una discussió no pas petita de Pau i Bernabé amb aquells. [...] Quan la discussió s'havia fet molt viva, Pere es va aixecar i els digué: "Germans, [...] creiem que tant nosaltres com ells som salvats només per la gràcia de Jesús, el Senyor."» En conclusió: sí que hi va haver tensions, però es van acabar resolent partint sempre de l'amor de Déu i l'acció salvadora de Crist.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYA
CRISTIANA.CAT

Diumenge XXVIII de durant l'any

Lectura primera

2Re 5,14-17

Naaman se'n tornà cap a l'home de Déu i confessà que el Senyor és l'únic Déu

Lectura del segon llibre dels Reis:

En aquells dies, Naaman de Síria baixà al Jordà i s'hi banyà set vegades, com li havia dit Eliseu, l'home de Déu. La pell se li tornà com la d'una criatura i quedà pur de lepra. Llavors se'n tornà amb tot el seu seguici cap a l'home de Déu, entrà a casa d'ell i, dret al seu davant, li digué: «Ara sé ben bé que, fora d'Israel, no hi ha cap altre Déu enlloc més de la terra.

Per favor, accepta un present del teu servidor.» Eliseu li digué: «No acceptaré res. T'ho juro per la vida del Senyor, davant del qual estic sempre, a punt per servir-lo.» Naaman insistia que admetés el present, però Eliseu s'hi negà. Llavors Naaman digué: «¿Permetes que el teu servidor carregui dues mules de terra d'aquest país? És que d'ara endavant el teu servidor no oferirà cap holocaust ni cap altra víctima a altres déus, sinó només al Senyor.»

Salm responsorial

97

Canteu al Senyor un càntic nou: ha fet obres prodigioses, la seva dreta i el seu braç sagrat han sortit victoriosos.

R. El Senyor ha revelat la seva ajuda, i els pobles contemplen la salvació.

El Senyor ha revelat la seva ajuda, i els pobles contemplen la salvació. L'ha mogut l'amor que ell guarda fidelment a la casa d'Israel. **R.**

Tothom ha vist d'un cap a l'altre de la terra la salvació del nostre Déu. Aclameu el Senyor arreu de la terra, esclateu en cants i en crits d'alegria. **R.**

Al·leluia

1Te 5,18

Doneu gràcies en tot. Perquè això és el que Déu vol de vosaltres en Jesucrist.

Lectura segona

2Tm 2,8-13

Doneu gràcies en tot. Perquè això és el que Déu vol de vosaltres en Jesucrist.

Lectura de la segona carta de sant Pau a Timoteu:

Estimat, pensa que Jesucrist, del llinatge de David, ha ressuscitat d'entre els morts. Aquesta és la bona nova que jo predico, i per això he de sofrir fins a trobar-me empresonat com si fos un malfactor. Però les presons no poden encadenar la paraula de Déu. Jo ho suportó tot per amor dels elegits, perquè ells també aconseguixin la salvació i la glòria eterna que Déu ens dona en Jesucrist. Això que diem és ben cert: Si morim amb ell, també viurem amb ell; si som constants en les proves, també regnarem amb ell; si el neguem, ell també ens negarà; però, com que no pot negar-se ell mateix, ell continua fidel si nosaltres no li som fidels.

Evangelí

Lc 17,11-19

Només aquest estranger ha tornat per donar glòria a Déu?

Lectura de l'evangelí segons sant Lluç:

Un dia, Jesús, tot anant a Jerusalem, passava entre Samaria i Galilea. Al moment que entrava en un poblet li sortiren deu leprosos, que s'aturaren un tros lluny i cridaren: «Jesús, mestre, apiadeu-vos de nosaltres!» En veure'ls Jesús

els digué: «Aneu a presentar-vos als sacerdots.» Mentre hi anaven, quedaren purs de la lepra. Un d'ells, quan s'adonà que estava bo, tornà enrere donant glòria a Déu amb grans crits, es prosternà als peus de Jesús amb el front fins a terra i li donava gràcies.

Era un samarità. Jesús digué: «No eren deu els qui han estat purificats? On són els altres nou? Només aquest estranger ha tornat per donar glòria a Déu?» Llavors li digué: «Aixeca't i ves-te'n. La teva fe t'ha salvat.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIA I)

TEMPS ORDINARI

(SALTERI: SETMANA 4)

Octubre

13. DIUMENGE

Diumenge XXVIII de durant l'any, Verd. Lectures: 2 Reis 5,14-17 / Salm 97 / 2 Timoteu 2,8-13 / Lluc 17,11-19
SANTORAL: Celedònia, vg.; Eduard, rei.

14. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Romans 1,1-7 / Salm 97 / Lluc 11,29-32. O bé: *Sant Calixt I* (ML), Vermell.
SANTORAL: Fortunata, vg. i mr.; Just, b.

15. DIMARTS

Santa Teresa de Jesús (F), Blanc. Lectures: Siràcida 15,1-6 / Salm 88 / Mateu 11,25-30
SANTORAL: Bru, b.; Tecla, ab.

16. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Romans 2,11 / Salm 61 / Lluc 11,42-46. O bé: *Santa Hedvig* (ML), Blanc; *Santa Margarida Maria Alacoque* (ML), Blanc.
SANTORAL: Bertran, b.; Gal, ab.; Galderic.

17. DIJOUS

Sant Ignasi d'Antioquia (MO), Vermell. Lectures: Romans 3,21-30 / Salm 129 / Lluc 11,47-54
SANTORAL: Exupèria, mr.; Rodolf, mr.

18. DIVENDRES

Sant Lluc (F), Vermell. Lectures: 2 Timoteu 4,10-17b / Salm 144 / Lluc 10,1-9
SANTORAL: Just, mr.; Trifònia, emp.

19. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Romans 4,13.16-18 / Salm 104 / Lluc 12,18-12. O bé: *Sant Joan de Brébeuf* (ML), Vermell; *Sant Pau de la Creu* (ML), Blanc; *Sant Pere d'Alcàntara* (ML), Blanc. Terrassa: **Mare de Déu de la Salut** (S), Blanc.
SANTORAL: Laura, vg. i mr.

El Sant 19 OCTUBRE

Sant Pau de la Creu

La vida cristiana no s'entén sense la trobada del creient amb Crist, una trobada que és de persona a persona. Molts sants van ser empesos a predicar la bona nova arran d'aquesta experiència, tal com va fer sant Pau de la Creu (1694 - 1775), fundador dels passionistes. Fill d'una família de mercaders del nord d'Itàlia vinguda a menys, des de petit es va mostrar molt pietós. Quan tenia uns vint anys va tenir una experiència profunda de conversió en què Crist el cridava a una vida de pregària i renúncia. Vivint retirat del món durant una temporada i amb el suport del bisbe, va escriure una regla de vida comunitària, que seria la llavor dels passionistes.

A partir d'aquí Pau de la Creu, juntament amb un germà seu i altres companys, va anar a Roma per estudiar teologia i finalment ser ordenat prevere, i es va convertir en un gran predicador i director espiritual. La congregació va ser aprovada el 1769 i quan Pau de la Creu va morir els passionistes tenien 12 cases i 180 membres. Va ser canonitzat per Pius IX el 1867.

Sant Joan de la Creu, Rosalía i la imatgeria religiosa

MERCÈ SOLÉ

Membre de l'ACO i del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona (msoletey@gmail.com)

Aquest mes d'octubre dedicat a la missió se m'acut parlar-vos d'una situació que, si més no a la gent de la meva edat i condició, ens resulta ben difícil: la connexió amb el llenguatge i la cultura dels joves, acompanyada del prejudici sobre el seu desconeixement i rebuig de la cultura cristiana. Contra els prejudicis no hi ha millor cura que el coneixement directe. En el cas dels joves, aquesta cura la tinc a la feina, amb una companya que encara no ha arribat a la trentena. És a través d'ella que he conegut alguns *youtubers* ben interessants.

Un d'ells és Dani Pajuelo, que va ser entrevistat per *Catalunya Cristiana* en el número 2.062. Capellà, enginyer informàtic i raper, té un to amable, i la capacitat d'establir ponts i de connectar amb persones molt diverses (té més de 600.000 seguidors) sense defugir cap tema per delicat que sigui. El seu llenguatge respectuós i pedagògic ha influït, jo crec, en la forma en què molts altres *youtubers* tracten el tema religiós. Un altre personatge *youtuber* de què avui us parlaré és TER, una noia arquitecta d'una àmplia cultura i que es presenta amb un llenguatge àcid i irreverent. No és creient, i té el do d'aprofundir en qüestions culturals importants des d'una falsa aparença banal. Té també 600.000 seguidors, no tants, però, com la seva parella, Jaime Altozano, un *youtuber* especialment recomanable per als aficionats a la música (1.760.000 subscriptors). Per què us en parlo?

Doncs perquè hi ha dos vídeos que he vist darrerament i que em semblen d'allò més interessants. Un d'ells és de TER, en què analitza la presència de la iconografia catòlica en la música *trap* (si no sabeu què és, no patiu: jo tampoc). Es diu: *¿Por qué se usan cruces en el trap?* Probablement trobareu irreverents els comentaris de TER però a mi m'ha semblat eloqüent i encertada la seva anàlisi de les icones catòliques utilitzades com a «emoticones».

I l'altre vídeo em sembla excel·lent. Es diu *Rosalía – Aunque es de noche*. És una anàlisi de Dani Pajuelo d'una versió musicada d'Enrique Morente sobre el text *Qué bien sé yo la fonte* de sant Joan de la Creu, i cantada per la noia de Sant Esteve de Sesrovires. En primer lloc és fantàstic que Rosalía, la cantant amb més èxit musical del moment, es faci seu un text de Joan de la Creu. I en segon lloc no és menys fantàstic que Dani Pajuelo en faci una explicació acurada des de l'espiritualitat i la teologia.

Unes aportacions molt allunyades del nostre llenguatge habitual que aporten esperança, perquè plantegen el més difícil: les preguntes. El fet religiós continua interessant els joves, encara que des de perspectives insòlites per a nosaltres. El camí de Dani Pajuelo és molt bo però és singular. Nosaltres, però, també podem preguntar-nos com connectar amb aquests llenguatges. En la litúrgia, en la catequesi, en el compromís de l'amor.

Una de les ponències del Meeting d'aquest any.

Celebrat el Meeting de Rímini 2019 (I)

GIORGIO CHEVALLARD

«Va néixer el teu nom d'allò que miraves.» Aquest va ser el lema d'aquest any del Meeting de Rímini, celebrat entre el 18 i el 24 d'agost. Sant Joan Pau II aplicava aquesta frase a la Verònica, la dona que, segons una antiga tradició, va plasmar la imatge del rostre de Crist sagnant en un mocador.

També ens la podem aplicar cadascun de nosaltres: la nostra identitat neix sempre, i primer de tot, d'una relació. Som relació i la nostra identitat creix i s'alimenta dialogant amb l'altre i deixant-nos interrogar per ell. No hem de renunciar a la nostra identitat per dialogar amb l'altre; al contrari, només des de la certesa de la nostra identitat podem estar realment oberts amb el qui és diferent.

El Meeting ho fa des de fa quaranta anys. Ha canviat i crescut però mantenint sempre el propòsit original: trobar-se amb persones i mantenir una mirada oberta sobre la realitat. I manté el frescor per la passió dels organitzadors i dels tres mil voluntaris. Tot és gratuït al Mee-

ting: 179 trobades amb 625 oradors, 25 espectacles, 20 exposicions, 35 esdeveniments esportius... en una àrea de 130.000 metres quadrats. El pressupost és de sis milions d'euros. El missatge del papa Francesc recordava que els individus, sobretot els que fugen de la guerra i la pobresa, han de ser considerats rostres humans, no simples xifres. En el seu missatge, el president de la República Italiana, Sergio Mattarella, va elogiar el Meeting com «una ocasió de trobada, d'intercanvi d'experiències i de creixement cultural».

Hi van participar personatges de rellevància internacional com l'observador permanent de la Santa Seu a l'ONU, Mons. Ivan Jurkovic; el custodi de Terra Santa, P. Francesco Patton; el prepòsit general dels Jesuïtes, el P. Arturo Sosa Abascal, o el cineasta Krzysztof Zanussi.

Com sempre, persones de totes les tendències religioses, polítiques i ideològiques, obertes a trobar-se i al diàleg veritable, que parteix d'escoltar l'altre. Parafrasejant el títol: «Necessito un tu per ser jo.»

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Pau

Com podem construir una pau autèntica? Què entenem realment per «pau»?

Quan es perd la pau, tots ens n'adonem. Tothom anhela la pau, però no n'hi ha prou de desitjar-la. Cal construir-la i mantenir-la en tots els àmbits. Recomano com a lectura els missatges que cada any el Papa ens adreça amb motiu de la Jornada Mundial per a la Pau, que se celebra a començament d'any. Recollint aquests missatges tindrem un veritable tractat catòlic sobre la pau. Accessibles tots a la pàgina web de la Santa Seu. Sant Joan Pau II deia que la pau exigeix quatre condicions: veritat, justícia, amor i llibertat. Si en falla alguna, ja no tindrem pau. Sovint s'intenta construir la pau al marge de la veritat. És impossible. Només cal veure la manipulació de la informació a la qual estem sotmesos diàriament per veure que no anem per bon camí per construir la pau. Sense justícia cap pau digna d'aquest món no és possible. Recordem aquell clàssic i savi axioma que diu *opus iustitiae pax*. La pau és el fruit de la justícia. Així ens ho recorda també Jaume en la seva epístola (3,18): el fruit de la justícia és sembrat en esperit de pau pels que treballen per la pau. En perspectiva cristiana, la pau es basteix quan, sostinguts per la gràcia, fem la voluntat de Déu amb amor i constància. En aquest sentit, la pau és do del Senyor i tasca constant. I la primera pau i la més necessària brolla del cor de l'home just. Com podríem ser constructors de pau a la família, a la societat i en el món si el nostre cor estigués dividit i alienat pel pecat? Per això m'agrada dir als que anhelan construir la pau al món que cal començar sempre construint-la al nostre cor i les altres coses arribaran amb tota naturalitat. Si em pregunten què és el més important i necessari per tornar la pau al nostre agitat món diria, sens dubte, només una cosa: tornar a Déu.

PER ENVIAR CONSULTES
AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com

Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

La meva visita a Silos

He passat uns quants dies a l'hostatgeria del monestir de Silos, entre la brisa monacal i el silenci claustral. Ja en soc una mica veterà, perquè és una cita anual obligada a la meva agenda. Cada any, durant els primers dies d'octubre, quan s'estrena la tardor, surto a la recerca d'aquesta pau personal i d'aquest silenci interior que l'home d'avui necessita amb urgència. A més, cada any m'espera una sorpresa.

Recordo, per exemple, una matinada del mes d'octubre, a Silos, quan creuava pel claustre del xiprer, camí de l'església, per pregar la Vetlla amb els monjos, de sobte vaig percebre una imatge insòlita, meravellosa: la lluna plena, rodona i blavosa amb el primer espurneig de l'aurora que «abraçava i besava el xiprer de Silos». Em vaig quedar extasiat contemplant aquest bonic paisatge que veia per primera vegada a la meua vida. La lluna, com diu el salmista, «desvetlla l'aurora», i el xiprer, que representa l'univers, rep un petó i una abraçada del firmament, és a dir, des de «dalt», allà on bressola la «transcendència».

El pare Bernardo García Pintado, monjo poeta, descriu bellament el silenci: «El silenci no consisteix en l'absència de soroll, sinó en l'activitat intensa de l'amor que escolta.» Hi ha moltes classes de silenci: silenci conformista, silenci de resistència, silenci comunicatiu, silenci que paralitza, silenci imposat, silenci com a queixa, silenci contra els acusadors... El silenci de Silos traspasa l'ànima dels buscadors de Déu. Sobretot, quan ens trobem amb Ell.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Una petició per a Joan Pallarès

Soc un subscriptor de *Catalunya Cristiana* i llegeixo assíduament els seus escrits de la secció «Gent de casa».

Va dedicar el número 2085 (8 de setembre) al molt il·lustre Mn. Camil Geis. Com sigui que a la nostra família també hi tenim un mossèn que va ser força conegut, he pensat suggerir-li la possibilitat de dedicar alguna setmana aquest espai a la seva persona.

Es tracta de Mn. Josep Forn i Talló, fill d'Igualada. Persona molt instruída, escriptor i poeta excel·lent, traductor del francès, també molt entregat al país i a la llengua. Com a sacerdot, tenia virtuts en escriure. Va morir el 18 d'agost del 1936, a causa de la persecució religiosa que imperava en aquells temps.

Amb motiu del 75è aniversari de la seva mort, l'escriptor Antoni Dalmau i Jover va editar un llibre biogràfic titulat *Auster, senzill i noble*.

Si li fes falta aquest llibre jo el tinc i li puc facilitar. L'ajuntament d'Igualada segur que també en té per servir-los a qui en demani.

Gràcies per la seva atenció.

JAUME FORN PRAT
Calaf

Resposta

Benvolgut lector i amic,
Gràcies per l'atenció, la vostra amabilitat és un bon estímul per continuar la feina de recuperar l'espai biogràfic de tants i tants catalans i cristians, com Mn. Josep Forn i Talló, a la secció «Gent de casa».

Al cap de vuit anys, ja anem pels 223 personatges, sempre en la línia de recuperar persones potser molt conegudes localment, però poc pel gran públic.

Gràcies pel vostre suggeriment, amb temps, farem un lloc a la secció

per a Mn. Forn, un personatge sens dubte gran català i cristià exemplar.
Rebeu una cordial salutació.

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Barcelona

Pornografia

Hi ha una relació evident entre el consum de pornografia i el nombre elevat de violacions en grup. Així ho va expressar la fiscal general de l'Estat durant la presentació de la memòria de delictes del 2018. Prendre mesures per combatre-ho hauria de ser urgent i necessari. Al contrari, a Barcelona, l'alcaldeessa Ada Colau cedeix espais públics per a una activitat pornogràfica com el Saló Eròtic de Barcelona, enguany a les instal·lacions olímpiques de la Vall d'Hebron. Sembla que només té en compte els beneficis econòmics encara que això suposi un altre element en l'amoralitat que vivim a la ciutat. No oblidem l'espectacle recent de *striptease* infantil que vam veure durant les festes de la Mercè. No podem consentir aquesta invasió de pornografia que ens imposen.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Mare Nostrum

És una llàstima que el nostre estimat mar Mediterrani, testimoni mut de tantes gestes històriques i gresol de tantes cultures, s'estigui convertint en aquests últims anys en una tomba, un autèntic cementiri, per a tantes i tantes persones que, víctimes de màfies sense escrúpols, venen en busca d'un somni i d'un món millor que segurament ni tan sols existeix. Tant de bo es pugui trobar una solució per a aquesta situació tan dramàtica.

ROSA LLUCH SERRA
Terrassa

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

El sociòleg Joan Estruch publica les seves memòries

«No hi ha manera d'entendre cap element cultural si prescindim de l'herència religiosa»

CARME MUNTÉ
Terrassa

Joan Estruch (Barcelona, 1943) va haver de lidiar des de petit amb la seva condició de protestant en el context nacional-catòlic de l'Espanya franquista. Aquest element biogràfic, que el feia diferent dels seus amics i companys, va ser decisiu perquè orientés la recerca intel·lectual i acadèmica en el camp de la sociologia de la religió. En els seus llibres Joan Estruch sempre ens ha ofert la mirada de sociòleg. En el darrer, *Crec recordar* (Fragmenta Editorial), ens mostra una mirada més personal.

La tradició familiar protestant, en un temps de persecució, com va configurar el seu camp d'estudi?

Des de petit em vaig sentir molt marcat per la diferència religiosa, cosa que em va portar a voler entendre la influència dels factors religiosos en la vida de les persones. Em va semblar que la sociologia era el que em proporcionava una pista més eficaç en aquesta voluntat de comprendre les religions.

Quina perspectiva ofereix la sociologia?

En la meua manera d'entendre la sociologia calen dos elements que poden semblar contradictoris però que en el fons són complementaris: d'una banda, l'empatia, és a dir, sense una voluntat d'aproximació no hi ha manera d'entendre de debò allò que estudies; de l'altra, la distància crítica, per tant, una mirada objectiva, lúcida, des de fora, no involucrada en els interessos ni en les circumstàncies concretes de l'objecte d'estudi.

En la seva recerca de la vida monacal, s'hi va involucrar massa i va perdre aquesta mirada objectiva?

Exactament. Al llarg de totes les entrevistes que vaig fer, obtenia informació però em trobava molt més: confidències, demandes de consell... Això va fer que en sabés moltes coses, però amb una certa dificultat per posar la distància necessària per fer un estudi objectiu del fenomen. Al final, tota la recerca va quedar aturada. He continuat mantenint contacte amb les comunitats monàstiques però ja sense l'afany d'investigar-les.

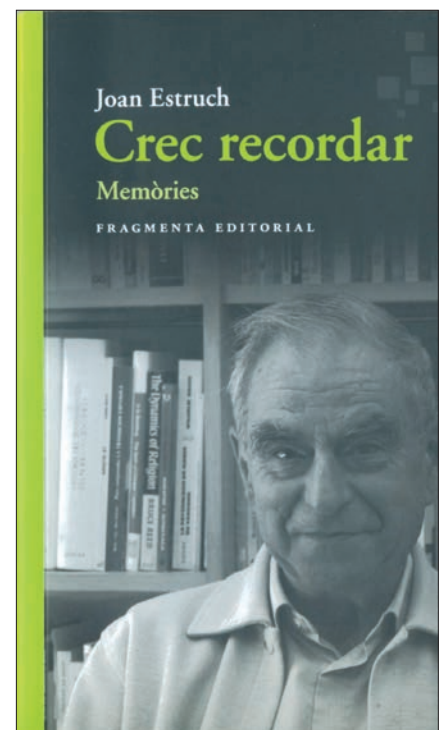
De la vida monàstica explica que l'atreu la vida comunitària i la dedicació a les qüestions fonamentals.

La vida monàstica posa en relleu la comunió de béns i la possibilitat de prescindir d'allò superflu. Per tant, m'atreu com a possibilitat d'escapar dels valors dominants de la societat, centrats en el tancament, l'egoisme i el benefici propi.

Vostè i la seva dona, Heide, es van convertir al catolicisme, perquè l'ambient protestant era molt tancat i se sentien més en sintonia amb un cert catolicisme.

Tots els meus amics eren catòlics, i en molts casos capellans. Així mateix, la figura de Joan XXIII i l'esdeveniment del Concili Vaticà II van provocar tant en l'Església com dins meu una autèntica revolució. La voluntat de reforma i renovació em va seduir, i em va seduir en contrast amb les comunitats protestants catalanes de l'època que, per raons de persecució i repressió, vivien tancades en una atmosfera asfixiant. Aquests elements desencadenen un procés que em porta gradualment a allunyar-me del protestantisme dels orígens i esdevenir catòlic.

Va tornar de la Universitat de Lovaina per posar en marxa el Departament de Sociologia de la

Portada del llibre editat per Fragmenta.

Joan Estruch,
al seu pis de
Terrassa.

Universitat Autònoma de Barcelona. En el marc de la universitat pública, va ser difícil defensar la sociologia de la religió? El temps i les circumstàncies, amb l'actual pluralisme religiós, han acabat certificant aquesta importància?

Als anys setanta era difícil de fer admetre la importància d'un estudi científic del fet religiós. Es considerava que la religió era un fet antiquat, passat de moda, sense importància ni rellevància. Jo intentava justificar que, per entendre la societat catalana dels darrers segles i l'actual, sense l'anàlisi del fenomen religiós, anàvem coixos. Durant força anys, l'assignatura de Sociologia de la Religió, que havia existit amb aquest títol a començament dels anys setanta, es va dir Sociologia del Coneixement. Els continguts eren els mateixos però l'etiqueta semblava dotar-la de més «seriositat». En canvi, en els darrers anys, s'ha reintroduït amb tota normalitat l'assignatura de Sociologia de la Religió en el pla d'estudis de l'Autònoma. Efectivament avui, en contra del que passava als anys setanta, hi ha molt més consens a l'hora de considerar que el factor religiós és important per entendre les societats.

El consens, però, no ha arribat a l'ensenyament obligatori.

«Avui hi ha molt més consens a l'hora de considerar que el factor religiós és important per entendre les societats»

L'analfabetisme religiós és un dels problemes més greus amb els quals ens enfrontem. No hi ha manera d'entendre cap element cultural dels països occidentals si prescindim de l'herència religiosa. Una assignatura d'història de les religions o d'antropologia religiosa hauria de ser obligatòria, però això passa per una condició prèvia: que els bisbes catòlics renunciïn al privilegi de controlar-ne els continguts i nomenar-ne els professors.

En les memòries parla de la seva participació al Concili Provincial Tarraconense del 1995. El 2020 se

celebren 25 anys d'aquest esdeveniment que va generar uns resultats «minsos» i unes expectatives «frustrades», com diu vostè.

El Concili Provincial Tarraconense va ser un esclat de llibertat que va provocar entusiasme i eufòria, però aquest clima es va fer malbé quan vam topar amb un tema tabú: la coordinació interdiocesana i, per tant, la idea propulsada pel bisbe Antoni Deig de la creació d'una Conferència Episcopal Catalana. Clarament, els bisbes es van posicionar perquè el concili no s'hi pronunciés, cosa que va deteriorar i tensar l'ambient. D'altra banda, un cop acabat el concili, alguns bisbats es van posar a fer feina molt seriosa per aplicar-ne les resolucions, mentre que d'altres van optar per girar full. En un llibre que sortirà l'any vinent per commemorar el 25è aniversari s'ha preguntat la valoració de molta gent que hi vam participar. En les respostes es veu clarament la frustració per les expectatives suscitades.

Quina és la seva frustració personal?

Hi havia moltes qüestions que van anar a parar al calaix de Roma, en el sentit que eren temes sobre els quals un concili provincial no tenia potestat per pronunciar-se. Doncs bé, molts d'aquests temes estan igual avui que fa 25 anys, entre els quals el paper de la dona a l'Església o l'escassetat de capellans, cada vegada menys nombrosos i més grans. Som a les portes d'una mena de catàstrofe si les coses no canvien radicalment, i no tenen pinta de canviar. No sembla que s'estiguin movent les coses per fer front a aquesta situació.

Si els bisbats li demanessin assessorament, què els diria?

Que això no té solució si no és amb un canvi molt radical que inclouria diverses qüestions, com per exemple el paper de la dona, el celibat opcional o bé una qüestió de la qual no es parla gaire, però que un dia caldrà plantejar: fins a quin punt el sacerdot ha de ser una activitat segregada de la resta, és a dir, d'unes persones que es reclouen en un seminari amb una formació especialitzada i que després dona lloc a un càrrec vitalici. Capellans vitalicis o capellans nomenats per la comunitat per una temporada determinada? Pot sonar com una idea escabellada, però un dia probablement acabarà plantejant-se.

Participar en un voluntariat internacional esdevé una experiència transformadora

Gran revolució interior

MAC

Dins de la secció «El meu estiu» de *Catalunya Cristiana*, vam entrevistar Lorena Iglesias i Javier Contreras, dos joves que havien decidit viure l'estiu de manera solidària a països del Sud.

La Lorena, de la mà de la Fundació Proide (Promoció i Desenvolupament), va viatjar a Madagascar per treballar en projectes de construcció i d'atenció en el lleure. Per la seva banda, el Javier va participar en un camp de treball al Marroc, coordinat pels Missioners Xaverians i les Franciscanes Missioneres de Maria. Parlem amb ells de la seva experiència de voluntariat internacional.

Empremta inoblidable

Lorena Iglesias va estar tres setmanes a Mamoeramanjaka, un poble de la província d'Itasy. «Als matins pintàvem la façana de l'escola i a la tarda organitzàvem tallers i jocs per als infants», recorda. Fa dos anys va anar al Perú, també amb el programa Estiu Solidari de Proide. «Ha estat de nou una experiència única i, com l'anterior, ha deixat empremta», constata.

Aquest any eren tres els grups de voluntaris que col·laboraven de forma simultània en iniciatives a l'altiplà malgaix. «Era emotiu i intens —explica la Lorena— anar-nos trobant amb la resta de grups durant el projecte, ja que ens explicàvem què fèiem cadascú a l'escola, com ens sentíem descobrint dia a dia la cultura i l'idioma del país, compartíem anècdotes, parlàvem sobre l'enorme acollida de les germanes guadalupanes i la importància de la seva tasca...»

«Tots els membres del meu grup ja havíem participat en algun Estiu Solidari de Proide i compartíem a l'inici com visualitzàvem tornar a viure una experiència així, com ens sentíem... En acabar, hem estat testimonis de com cadascú ha viscut el projecte,

quins sentiments i reflexions s'han anat interioritzant. Aquesta experiència l'hem viscuda com un viatge compartit al nostre interior, un viatge que, ja havent tornat, continua sacsejant rutines, paraules i certeses», posa en relleu Lorena Iglesias.

Assegura que «quan marxés de casa, quan et mous de la teva zona de confort, és quan estàs més receptiva i alhora més a la defensiva. D'una banda, tens moltes ganes de conèixer i absorbir tot allò que puguis aprendre. De l'altra, tens adquirides una forma d'actuar i de veure pròpia de la societat que t'ha educat. Costa desfer-se d'aquesta motxilla adquirida. En aquest tipus de voluntariat, on estàs immersa en una cultura, una llengua i un paisatge diferent, aquesta motxilla la buides molt de pressa i la comences a omplir de desenes d'experiències diàries».

Unes experiències que constitueixen l'essència del voluntariat: donar sense esperar res a canvi. «Les comunitats que t'acullen et fan sentir com una més de la família. L'intercanvi de jocs, cançons i paraules amb els infants i joves del poble, veure com

LORENA IGLESIAS
«Cal una educació crítica amb visió transformadora, on els joves siguin protagonistes del seu futur»

Lorena Iglesias, a l'esquerra, amb Montse Pedret i Gemma Clapés, companyes de voluntariat.

viuen, escoltar... No podem saber ben bé com influïm en les persones amb qui hem conviscut durant aquest projecte, si donem més o menys, però sí que sabem que, per a nosaltres, és transformador i inquantificable.»

Dret universal

Lorena Iglesias, que és mestra, opina que «l'educació és un dret universal». «L'educació —argumenta— és la clau per a l'evolució de la societat, sigui en països empobrits o no; és essencial sempre en qualsevol context. A Madagascar no tots els infants tenen garantit aquest dret, sobretot en zones rurals, per l'escassetat d'escoles i per motius econòmics, ja que moltes famílies no poden pagar el cost que suposa anar a l'escola.»

Diferents entitats i organitzacions no governamentals col·laboren amb les comunitats locals per becar estudis. Segons la Lorena, «cal una educació crítica amb visió transformadora, on els joves siguin protagonistes del seu futur i vegin

possible l'impossible».

Lorena Iglesias anima els joves a viure en primera persona la joia del voluntariat a la Fundació Proide, una ONG nascuda el 1992 en el si de les escoles de La Salle Catalunya. «És una experiència enriquidora que no decep mai. Dins de la formació prèvia a participar en un Estiu Solidari, hi ha una trobada entre els nous voluntaris i els voluntaris que han participat anteriorment en algun projecte. Quan els mires, t'adones de la seva il·lusió. Empatitzes amb ells i coneixes de seguida els dubtes que poden tenir», assenyala.

I aconsella el següent: «Triïs el projecte que triïs, la contrapart local et farà sentir com a casa i voldrà fer-te viure el projecte amb intensitat. És viure un estiu en comunitat, compartint el dia a dia amb cares que al principi et són desconegudes, però que al final esdevenen persones que t'han fet créixer i formaran part de tu per sempre.»

Fraternitat humana

Durant les dues setmanes que Javier Contreras Mora va estar a Tuetan, va poder «viure la fraternitat humana a través de la realitat que viuen els immigrants i la trobada amb els musulmans».

«D'una banda, vam posar rostre a les persones que veiem que travessen el Mediterrani a la recerca d'un futur digne. Va ser un encontre molt humà: mitjançant les classes d'espanyol i els jocs, vam compartir desitjos i alegries, i vam gaudir mútuament de la companyia. De l'altra, aprofundir en l'islam i conèixer molts musulmans personalment ens va permetre obrir-nos a ells i eliminar barreres religioses i culturals. El desig que tots tenim de trobar Déu va fer que ens acostéssim més els uns als altres», observa en Javier.

Estudiant de Medicina i catequista de la parròquia de Nostra Senyora d'Europa, a Madrid, Javier Contreras està convençut que els immigrants són els nostres germans. «Moltes vegades —subratlla— prestem més atenció als nostres problemes que no pas al que puguin necessitar els altres. Això no obstant, crec que canviant la nostra mirada cap a l'altre i obrint-nos al proïsme és com la nostra vida pot arribar a ser plena.»

Javier Contreras fa dibuixos amb llapis de colors per a uns infants.

JAVIER CONTRERAS
«El desig que tots tenim de trobar Déu va fer que ens acostéssim més els uns als altres»

Manifesta que «tots hem de tenir cura del tracte personal amb els qui més pateixen, especialment si som cristians. Jesús ens ha estimat fins a l'extrem: ha lliurat la vida per nosaltres. Penso que, si seguim el seu exemple i com a resposta a un agraïment profund per tot el que ens dona, els cristians hem d'acollir, acompanyar, cuidar i compartir el que tenim amb els immigrants».

Sofriment i injustícia

En Javier revela que «la situació dels immigrants a Espanya no s'assembla a la que viuen al Marroc. Aquesta és molt més dura: passen gana, no tenen res, són perse-

guits... Quan ho imaginava, entenia que era una vida difícil, però va ser el moment en què un d'ells em va dir: "és el meu aniversari i no tinc res per menjar", quan vaig ser realment conscient del seu sofriment i de la injustícia que hi ha al món».

«Durant aquells dies —reflexiona—, jo em preguntava on era Déu i per què era tan afortunat. En cert moment, no el trobava. Però, de mica en mica, vaig adonant-me que Ell sí que hi era, tant en l'esperança i la fe dels immigrants, com en tots els religiosos i missioners que els cuidaven.»

L'any passat, en Javier ja va cooperar en un camp de treball dels Missioners Xaverians i les Franciscanes Missioneres de Maria a Ceuta. Recorda que va conèixer un immigrant del Camerun, «el qual em va ensenyar les cicatrius que s'havia fet en saltar la valla de Ceuta. Va ser un moment punyent. Vaig veure, en ell i en el seu patiment, Jesús».

Javier Contreras recomana als joves amb inquietud d'ajudar als altres i de conèixer altres realitats que participin en aquest camp de treball. Expressa que «és una experiència que trenca esquemes i obre la ment i el cor davant d'aquestes realitats. Compartir aquests quinze dies amb altres joves i missioners, i viure al costat dels immigrants va ser molt enriquidor, i per això dono gràcies a Déu».

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

Dr. Joan Massagué.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Bones perspectives per a la detecció del càncer

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

La malaltia del càncer és de les que podríem qualificar d'assignatura pendent per a la medicina actual. N'hi ha de tantes classes i són tan diversos el remeis i prevencions trobats fins ara, però que no eviten pas aquest mal sinó que tan sols fan que no avanci tan de pressa! Una de les coses que s'ha proposat escatir és com aconseguir-ne la detecció precoç. Seria ja un punt important, per no dir importantíssim, per tal d'obtenir la seva guarició.

Doncs bé, sembla que en aquesta qüestió ja podem donar una bona notícia i creiem que és una actualitat científica digna de figurar en aquesta pàgina. I més tenint en compte qui ens la fa saber. Es tracta del científic català Joan Massagué, que és el director del Memorial Sloan-Kettering Cancer Center de Nova York, als Estats Units. I és allí on s'han fet les investigacions sobre aquest punt sota la seva direcció. I què ens hi diu el nostre compatriota? Que ja es pot parlar d'una autèntica *revolució* en la detecció precoç d'aquesta malaltia. I ens explica: «Ara que les tècniques de seqüenciació de l'ADN dels tumors han avançat tantíssim i són tan econòmics, hom pot fer anàlisis de sang per veure si hi ha restes d'ADN d'algun tumor que tinguem a l'organisme. No sabem on, però està deixant anar cèl·lules, algunes d'elles es desfan, moren i el

seu contingut d'ADN amb les seves mutacions estan en circulació.» I és això el que es detecta amb relativa facilitat. Un cop detectada la cosa, s'ha de fer, és clar una revisió a fons. Però Massagué es veu optimista, perquè aquesta tècnica pot descobrir molts tipus de càncer i no tan sols els de mama o còlon. Aquí tenim de debò, un pas més per a la normalització de la malaltia.

Per això no és estrany que Massagué digui que la troballa és una autèntica revolució. Ens diu: «En dic *revolució* perquè pot anar molt ràpid, és econòmic i es pot implantar arreu del món, com ho va ser en el seu moment internet o la telefonia mòbil.» La comparança que fa és prou clara. Nosaltres desitgem, doncs, que pugui ser així, que en pocs anys arribi la tècnica a tots els països, i es pugui fer econòmicament tal com ens ha dit. Tot progrés en la ciència mèdica ens ha de ser un motiu d'alegria.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**
Arxiver dels Caputxins

El lledoner (llat., *Celtis australis*; cast., *almez*; *Iodoñero*) és un arbre de la família de les ulmàcies que pot arribar a assolir enormes dimensions, però que fa tanmateix una fruita molt menuda anomenada lledó. Aquest arbre, que fa una ombra molt apreciada, sol créixer a bona part dels territoris peninsulars i resisteix força bé la contaminació ambiental. De les branques del lledoner, estovades al caliu del foc, se'n fan les forques per als pallers i les gaiates de pastor. Les fulles i els lledons s'han usat en la medicina tradicional per tallar les hemorràgies i, també, per regularitzar la menstruació quan el flux és excessiu.

L'om (llat., *Ulmus carpinifolia*; cast., *ormo*, *olmo*), que és de la mateixa família del lledoner, sol créixer en les terres fresques i profundes. Del conjunt d'aquestes arbredes se'n diu *omar* (un mot que ha passat com a llinatge, com també hi han passat els termes: lledó, lladó i oms). L'escorça de l'om és sudorífica i astringent i és molt apta per a les malalties de la pell i, també, per cicatritzar les nafres i les úlceres. En un antic receptari hi consta, detalladament, la manera de preparar l'ungüent d'escorça

d'om: «Tomarás la corteza interna del ormo, que cortarás a pedacitos y los pondrás en un recipiente con aceite de olivas. Lo calentará al baño maría durante media hora, lo dejarás enfriar y repetirás la operación al día siguiente. Al tercer día, transcurrida la media hora, colará el aceite por un lienzo y exprimirás el residuo que volverás al baño maría y le añadirás dos

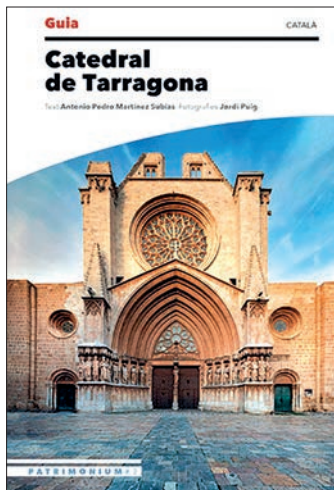
onzas de cera virgen. Lo removerás todo hasta que toda la cera quede fundida e incorporada a la mezcla. Cuando se enfríe quedará cuajado el ungüento que lo usarás para untar la piel enferma, las llagas y las úlceras» (T.A., *Formulario*, s. f.).

Sobre les propietats astringents del lledoner i de l'om, el famós metge del papa Juli III i de l'emperador Carles I, Dr. Andrés de Laguna (†1560) escriví que «las hojas de almez o de olmo, majadas con vinagre y puestas, son útiles a la sarna y sueldan cualquier herida, empero mucho más la corteza interior. Las hojas del olmo tiernas se cuecen para comer a manera de la otra hortaliza» (*Acerca de la materia medicinal*, I, 92).

A propòsit de la reduïda dimensió dels lledons, hi ha un antic adagi popular que diu: «Aquest, d'un lledó en fa un sermó», referit als que en parlar exageren molt les coses menudes. D'ací a quinze dies us parlaré, si Déu vol, de les propietats de la rosella o gallarets que, amb la seva flor viva i rogenca, donen tanta vistositat als sembrats de la nostra ruralia.

TRADICIONS REMEIERES

El lledoner i l'om tenen utilitats mèdiques

ANTONIO PEDRO MARTÍNEZ (text)
JORDI PUIG (fotografies)
Catedral de Tarragona
Triangle Postals, 2019, 159 pàg.

La Catedral Metropolitana i Primada de Tarragona, dedicada a santa Tecla, pot ser classificada estilísticament com a protogòtica i vinculada en els seus inicis amb el romànic. La seva solidesa arquitectònica i riquesa ornamental enalteixen aquest recinte. Atesa la seva grandiositat i harmonia estructural, és considerada com la principal catedral gòtica de Catalunya.

ALAITZ LECEAGA
Las hijas de la tierra
Ediciones B, 2019, 558 pàg.

La Rioja, 1889. Sotmesa a l'autoritat d'una tieta cruel i un pare absent, la Gloria veu com li canvia la vida quan s'ha de posar al capdavant del negoci familiar. Aleshores comença una llarga batalla que l'enfronta als cellerers i als cacics locals, que no conceben tenir una dona com a rival. I encara menys una que posi en dubte els seus privilegis.

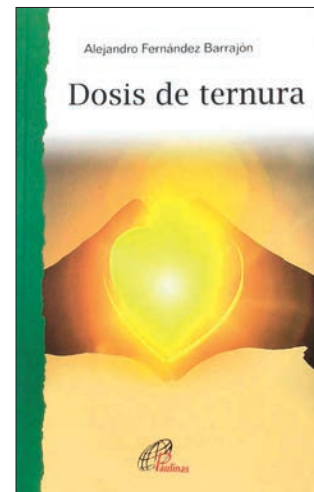
ÁLEX ROVIRA
Los siete poderes
Plataforma Editorial, 2019, 172 pàg.

Quan es tracta de trobar les respostes a preguntes difícils, les històries acostumen a funcionar molt millor que les explicacions llargues i complexes. Per això aquesta narració, en una nova edició, ha captivat milers de lectors arreu del món, perquè té la força de les grans gestes i la commovedora veritat de les coses belles.

MARIONA QUADRADA
Els bolets a la cuina
100 receptes
Cossetània Edicions, 2019, 174 pàg.

Aquesta és l'edició de butxaca de *Bolets, la saó de boscos i prats*. Amb fotografies de Josep Borrell, hi trobareu un repertori de plats elaborats amb bolets de tot tipus. Receptes de pastes, arrossos, amanides, coques, carns i, fins i tot, peixos, amb base clàssica i tocs d'actualitat.

ALEJANDRO FERNÁNDEZ BARRAJÓN
Dosis de ternura
Paulinas, 2019, 138 pàg.

Aquest llibre és un nou medicament, que conté tots els ingredients necessaris per guarir-nos del cansament, de l'apatia i de la desesperança que ens envolta, i per renovar-nos la força i les ganes de viure. També ens recorda la crida del papa Francesc, perquè portem a terme *la revolució de la tendresa*, de manera simultània, tant en la nostra existència com en la societat i el món.

NAJAT EL HACHMI
Siempre han parlat per nosaltres
Edicions 62, 2019, 106 pàg.

Poques veus tenen tanta autoritat per parlar de feminisme i identitat com aquesta escriptora. Amb lucidesa i valentia, aquest assaig exposa la seva opinió sobre què suposa ser feminista avui dia i sobre les diferents maneres d'entendre la condició de la dona. Una reflexió important, necessària i del tot oportuna.

CRÍTICA TEATRAL

ANDREU SOTORRA

andreusotorra@gmail.com

L'amargor del somriure

L'autor Gabriele di Luca (Pésaro, Itàlia, 1981) no s'està de res a l'hora de bastir el seu discurs de registre *lumpen* amb una reflexió subtil, embolcallada d'una presumpta irreverència farcida d'impromperis, cinisme i, esclar, sisplau per força!, d'una *vaselina* d'humor perquè els espectadors ho puguin pair.

L'actor Joan Negrié, traductor i protagonista de l'obra, l'ha feta arribar amb un bon nivell lingüístic. I el director Sergi Belbel l'ha situada en el punt just del fil invisible entre la correcció i la irreverència, i ha aconseguit així un bany de realisme sobre l'absència d'estima i la necessitat humana de trobar-la al preu que sigui. Dic tot això perquè seria frívol titllar *Vaselina* només com una comèdia d'humor, malgrat que també cal reconèixer que és inevitable que els espectadors passin els 90 minuts de l'obra amb un somriure —a

vegades amarg— per tot el que hi passa i s'hi diu. Molta marihuana. Un gos absent amb una fortuna al cos que està a punt d'arruïnar en Fil i en Charlie (els actors Joan Negrié i Artur Busquets, tots dos molt intensos), dos traficants de droga tan diferents com la nit i el dia. Un, en Fil, cínic i incapaç de tractar com cal ni la seva mare Mina (l'actriu Lluïsa Castell, controladament deixada anar en un dels seus registres més inèdits), sortida d'un procés de rehabilitació de drogoaddicció. L'altre, Charlie, solidari amb les causes globals que assetgen el món. Un pare, absent durant 22 anys, que reapareix sota el nom d'Annalisa (l'actor Joan Miquel Reig) com a membre xuclat per una secta mexicana. I finalment, l'impacte interpretatiu del quintet, Wanda (l'actriu Karin Barbeta, per a molts una descoberta de futur per mèrits propis), princesa infantil en somnis, amb la falsa ingenuïtat com a cuirassa, amb un germà absent amb síndrome de Down rebutjat pel pare, afectada per un procés de metabolisme amb excés de greix que obre els ulls al parell de traficants per resoldre el problema que tenen de passar fronteres amb el recurs de la mula i que, gràcies a Wanda, tenen clar que no aixecarà cap sospita. Tots viuen a l'extrem, formen part d'un altre món, aquell estadi *lumpen* esmentat abans, entre el grotesc i la caricatura, però també tots tenen el seu moment de tendresa i de feblesa, de necessitat d'amor ni que sigui a canvi de perdre bou i esquelles en la seva lluita.

Les actrius Lluïsa Castell i Karin Barbeta (assegudes). Al darrere, l'actor Artur Busquets, en una de les escenes de l'obra «Vaselina».

© Sala Trono

AMB BON HUMOR

«VASELINA

(Thanks for Vaselina)»,
de Gabriele di Luca

INTÈRPRETS: Karin Barbeta,
Artur Busquets, Lluïsa Castell,
Joan Negrié i Joan Miquel Reig
DIRECCIÓ: Sergi Belbel
La Villarroel, Barcelona,
fins al 20 d'octubre

CRÍTICA LITERÀRIA

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA

Caputxí

Recuperar la memòria històrica

RAMON FELIPÓ I ORIOL

*Fra Lluís Colomer Salada
Afusellat per la Columna de Hierro
i enterrat clandestinament al
Valle de los Caídos*

Llibres de l'Índex 2019, 129 pàg.

Nova aportació al martirologi de la persecució religiosa hispana del 1936 i primera aproximació biogràfica a la vida i irradiació pastoral de Lluís Colomer i Salada (Centelles 1905 – l'Alcora 1936), que l'any 1921 es feu religiós franciscà. Professà la Regla de Sant Francesc al convent de framenors del Remei de Vic el dia 14 de maig del 1922, i una volta acabats els estudis eclesiàstics, rebé el presbiterat al convent de Balaguer el 14 d'abril del 1929. La primera destinació fou el convent de Berga, on feu d'arxiver conventual i es dedicà a la predicació i, també, a redactar suggeridors articles de pietat que publicava a la revista *El Cordó de Sant Antoni*, i que l'autor d'aquesta biografia —estudiós dels temes berguedans i nebot de fra Lluís Colomer— ha recollit i reeditat a les pàgines 92-110.

Quan l'estiu de l'any 1936 esclatà la revolta i guerra civil, fra Lluís Colomer formava part de la comunitat del convent d'Alcalà de Xivert, al Baix Maestrat, on, el 23 de juliol del 1936, una volta identificat com a religiós, fou detingut i empresonat primer a Vinaròs i després a Castelló de la Plana. El 2 d'octubre de 1936 els anarquistes de «la columna de hierro», anant cap al front de Terol, davant de la passivitat de les autoritats republicanes, assaltaren la presó per prendre com a hostatges els religiosos i els presos polítics. En aquesta circumstància, fra Lluís Colomer fou tret de la presó i assassinat *in odium fidei* a la murada del cementiri municipal de l'Alcora. L'any 1959 les seves despulles foren tretes de la fossa comuna del cementiri de l'Alcora i traslladades al Valle de los Caídos.

Cal posar en relleu el valor la minuciosa tasca de recerca efectuada per l'autor ja que, pràcticament del no-res, ha reeixit a poder oferir-nos aquesta primera aproximació històrica a la vida i projecció pastoral de fra Lluís Colomer, de qui ens abasta, també, l'itinerari de la seva acció com a predicador popular, especialment a Berga i a les poblacions veïnes de Gironella, Sallent, Solsona, Prats de Lluçanès, Olost del Lluçanès, àdhuc amb una Santa Missió predicada l'any 1931 a l'Arboç i amb nombrosos sermons doctrinals predicats l'any 1934 a Vilanova i la Geltrú.

RAUXA

El viatger

Viatjar és molt més que trencar una temporada amb la rutina del dia a dia. Quan l'home visita un lloc que no coneix se li dona l'ocasió d'escapar d'aquella tendència mortal de mirar-se sempre a ell mateix. El viatge facilita que el propi jo deixi de ser el protagonista i que l'atenció de la mirada s'adrexi cap enfora, ja sigui per meravellar-se de l'obra de la natura, ja sigui per admirar una cultura i una societat humanes diferents de la pròpia.

Sense aquesta capacitat d'admirar-se, el viatge només serà una evasió passegera, una experiència emocionant però superficial que no deixarà cap empremta en l'ànima de la persona. El bon viatger, en canvi, és aquell que contemplant tot allò de nou que té al davant, sigui més bonic o menys, es deixa transformar per aquella realitat. Per força torna a casa diferent de com en va sortir, més complet, més madur; no pas perquè hagi adquirit més informació, sinó perquè tot allò que ha vist el posa davant del misteri del món i de la pròpia vida. Aquesta experiència no sempre es pot qualificar d'agradable, però és d'una bellesa extraordinària. Quan Ulisses torna a casa al cap de vint anys, sense deixar de ser ell mateix, ja és un altre home. La guerra, la mort, els perills i el llarg periple per l'Egeu l'han transformat finalment en aquell home que estava destinat a ser des del principi. S'ha deixat modelar, ha acollit pacientment tot allò que l'havia de transformar, i per això ara ja no tem res i ho estima tot.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Altres bisbats

NOVAHUMANITAS

Els caps de setmana **19 i 20 d'octubre i 26 i 27**, a Ciempozuelos, formació humana *Descúbrete a ti mismo* amb M. Àngeles de los Ríos (www.novahumanitas.org).

Barcelona

TALLER D'ORACIÓ I VIDA (P. I. LARRAÑAGA)

El **dimarts 15 d'octubre**, a les 18.00, sessió informativa a la parròquia Verge de la Pau (pl. Dr. Ferran Casablanques, 4-6 - Barcelona, Marisa, tel. 676 742 573).

FUNDACIÓ JOAN MARAGALL

El **dimarts 15 d'octubre**, a les 18.00, comença el taller de lectura *El «Blanquerna» i el «Llibre d'Amic e Amat» de Ramon Llull: invitació a una aventura espiritual transformadora* amb Albert Soler (tel. 934 880 888).

ESGLÉSIA DE SANT GAJETÀ

El **dimarts 15 d'octubre**, a les 18.00, concert amb The Glasgow Academy i el **divendres 18**, a les 18.00, concert organitzat per Cantata Catalunya 2019 a favor de la Fundació Manos Providentes; el **diumenge 20**, a les 17.30, recital de l'Orfeó Laudate (donatiu mínim: 10 euros). C/ Consell de Cent, 293 - Barcelona.

SANT GALDERIC

El **dimecres 16 d'octubre**, a les 19.00, concert gregorià de la Schola Cantorum de Barcelona al monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona; a les 20.00, missa solemne.

SANT PERE DE LES PUEL·LES

El cap de setmana del **18 al 20 d'octubre**, taller de constel·lacions familiars i teràpia sistèmica (Andreu Adrover i Tòfol Salas); el **diumenge 20**, a les 11.30, visita guiada (c/ Anglí, 55 - Barcelona).

ISCREB

El **dissabte 19 d'octubre**, a les 9.00, l'Associació d'Alumnes, Antics

Alumnes i Amics de l'ISCREB organitza una sortida oberta a tothom al monestir de Ripoll (anticsalumn@iscreb.org).

UNIÓ DE RELIGIOSOS DE CATALUNYA

El **dissabte 19 d'octubre**, a les 9.45, formació permanent *Com evitar el naufragi en el món de la post-veritat* amb Joan García del Muro a les Salesianes de Barcelona. Inscripcions: urc.info@gmail.com.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dissabte 19 d'octubre**, a les 10.00, *La paraula com a font d'audàcia i creativitat* amb Pepa Torres (www.cristianismeijusticia.net).

ESGLÉSIA EVANGÈLICA DE GRÀCIA

El **diumenge 20 d'octubre**, a les 12.00, concert del cor Carlit Gospel per celebrar els 150 anys de presència continuada del protestantisme a Catalunya (c/ Terol, 22 - Barcelona).

Tarragona

INSTITUT SANT FRUCTUÓS

El **dijous 17 d'octubre**, a les 18.30, eucaristia a la capella del Seminari de Tarragona presidida per l'arquebisbe Joan Planellas; a les 19.00, lliçó inaugural *La misión universal en el dinamismo de la Iglesia local* (Dr. Eloy Bueno de la Fuente).

JOVES

El **divendres 18 d'octubre**, a les 20.30, trobada d'inici de curs de joves a l'ermita de la Mare de Déu de la Riera de les Borges del Camp.

Vic

COVA DE MANRESA

Del **dijous 31 d'octubre al diumenge 3 de novembre**, seminari intensiu d'exercicis (tel. 938 720 422).

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè l'Esperit susciti una nova primavera missionera en l'Església

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

 catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana: *Pilarín Bayés, Esther Borrego, Giorgio Chevallard, Fernando Chica, Agustí Codinach, Ferran Colás, Fernando Cordero, Antonio Gil, Joan Guiteras, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Valentí Serra, Mercè Solé, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Montserrat Unterlöhner, P-J Ynaraja*

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: *Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura*

Administració: *Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)*

Autoedició i compaginació: *Carlos Aguado*

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Teresa Comellas, presidenta del Consell General de Germanats i Confraries de Barcelona

David Garcia

«La confraria va ser l'embrió de la Seguretat Social»

Teresa Comellas amb el cardenal Omella, i els presidents de les Germanats Rocieras en la trobada a Montserrat el 21 de setembre.

CARME MUNTÉ

El Consell General de Germanats i Confraries de l'arxidiòcesi de Barcelona ha celebrat el seu vintè aniversari des que el 6 d'octubre del 1999 el cardenal Ricard M. Carles en signés el decret d'erecció. La seva presidenta és des del 2018 Teresa Comellas, membre de la Confraria de Sant Marc, la més antiga de Barcelona i d'Europa.

El Consell General de Germanats i Confraries va néixer fa vint anys. Amb quin objectiu?

Actualment som vuitanta confraries les que en formem part. L'objectiu és sobretot treballar juntes. Aquest camí compartit es va evidenciar el dissabte 21 de setembre, quan més de 2.000 confreres ens vam aplegar a Montserrat amb motiu del 20è aniversari. A la trobada, que va comptar amb el patrocini de la Fundació Andacat, es va fer un homenatge especial a les quatre Germanats del Rocío catalanes que

peregrinen a Almonte (Huelva).

Vostè forma part de la Confraria de Sant Marc Evangelista. Com és la vivència confrare?

Després de batejar-me, em van imposar la medalla de confrare. És una tradició familiar. El besavi, l'avi i el pare eren sabaters i per això pertanyem a la Confraria de Sant Marc Evangelista. Fundada el 1202, és la més antiga d'Europa. Tenim capella a la catedral de Barcelona. Per tant, es tracta d'un carisma cristià que passa de pares a fills. A casa veus com els pares es preocupen de la gent que tenen al voltant, dels més necessitats, com assisteixen a missa i participen en els diferents actes de la confraria.

Quin era el sentit de la confraria quan va néixer?

La confraria va ser l'embrió de l'actual Seguretat Social. Els membres pagaven una quota i rebien un seguit de beneficis: si et posaves malalt et pagaven el sou; si et mories i deixaves fills, un altre confrare

se n'ocupava i els ensenyava l'ofici; tenies dret a ser enterrat al claustre de la catedral de Barcelona... A les lloses tocant el Museu Capitular encara s'hi pot veure el nostre símbol: les sabates i els escarpins.

I avui dia quin sentit té ser confrare?

Ens comportem com els confreres del segle XIII però posats al dia: celebrem el culte, assistim a la processó de Corpus, participem en obres benèfiques, celebrem missa pels confreres difunts. A part de viure la vida de confreres, la nostra missió, com la de tot bon deixeble de Crist, és evangelitzar a través del nostre testimoni.

Les confraries estan de moda? Els joves continuen agafant la torxa?

Malgrat les dificultats, són moltes les famílies joves que se sumen avui dia a les diverses confraries, algunes per tradició familiar i d'altres perquè tenen interès a rebre una formació i vivència cristiana.

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Contacte
Tel. 934 092 700
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

DEL 13 AL 24 D'OCTUBRE

JAPÓ

Un viatge de la tradició a la modernitat

DEL 16 AL 25 D'OCTUBRE

NEPAL I BUTAN

Regnes de l'Himàlaia

DEL 21 AL 27 DE NOVEMBRE

RODES

Monestirs i Arqueologia

DEL 29 DE NOVEMBRE
AL 4 DE DESEMBRE

NOVA YORK

Llums de Nadal

DEL 12 AL 16 DE DESEMBRE

PESSEBRES DELS ABRUÇOS

AMB LA TRANSSIBERIANA
d'ITÀLIA (tren històric)

DEL 12 AL 24 DE GENER 2020

ETIÒPIA

Celebració de L'Epifania a
LA JERUSALEM AFRICANA

